

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Merkez Birliği adına
Genel Başkan
Nihat ÇELİK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İrfan GÜNDOĞDU

Kapak Fotoğrafı

Tarım ve Orman Bakanlığı
Tarım ve İnsan Fotoğrafları Arşivi

Yayın Türü

Yaygın Süreli Yayın
3 Ayda Bir Yayınlanır

Basım Tarihi

31.07.2018

Dağıtım

Yurtiçi Kargo

Yönetim Yeri

Turan Güneş Bulvarı Hilal Mah.
699. Sok. Arıkan İş Merkezi
No: 2/2
Çankaya - ANKARA
Tel: 312 442 88 02 - 312 438 38 47
Fax: 312 442 88 18
e-mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org
www. turkiyekoyunkeci.org

Yapım Ajansı

312 447 48 25 atolyeyayin@gmail.com
ajansala@gmail.com

Baskı

KOZA Yayın Dağıtım AŞ
Cevat Dünder Cad. No:139
Ostim / ANKARA
Tel: 312 385 9191

ISSN

2148-2799

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Çoban Dergisi basın ahlak kurallarına uymayı taahhüt eder. Yayımlanan yazıların sorumlulukları sahiplerine ait olup, Birliğimiz görüşlerini yansıtmamaktadır. Dergide yayımlanan yazılar, kaynak gösterilmek koşuluyla, diğer yayın organlarında yayımlanabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

bu sayıda

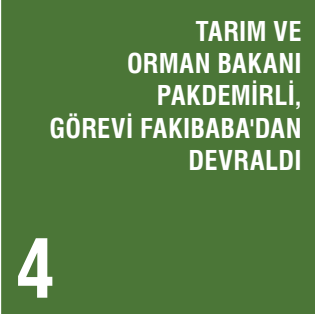
Başkanın Kaleminden

2

**YENİ DÖNEMİN
TARIM VE ORMAN BAKANI
DR. BEKİR PAKDEMİRLİ
OLDU**

3

**TARIM VE
ORMAN BAKANI
PAKDEMİRLİ,
GÖREVİ FAKİBABA'DAN
DEVRALDI**

4

**TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞININ
YENİ DÖNEM
AJANDASI**

6

**TARIMA
DEĞER
KATANLAR
ÖDÜLENDİRİLDİ**

8

**AB'NİN 2013 YILI
OTP REFORMU
SONRASI
ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN
ROLÜ KONUSU
ÇALIŞTAY
DÜZENLENDİ**

12

**MERKEZ BİRLİĞİMİZ VE
KURULUŞLARA
YAPILAN
ZİYARETLER**

14

**TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ TANITILDI.....10**

**TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK, KURBANLIK KONUSUNDA
AÇIKLAMALARDA BULUNDU.....18**

**AVRUPA BİRLİĞİ'NDEKİ GİBİ BAŞARABİLMEK
Dr. Erhan EKMEK.....22**

**TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK,
BİNLERCE ÜRETİCİYLE İFTARDA BİR ARAYA GELDİ.....28**

BİRLİKLERİMİZDEN HABERLER.....30

**KOYUNCULUKTA DAMIZLIK SEÇİMİ NASIL OLMALI?
Prof. Dr. Lütfi Özcan - Prof. Dr. Osman Torun.....32**

KOYUNLARIN BESLENMESİ.....38

Nihat Çelik

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri
Merkez Birliği Genel Başkanı

Yeni Döneme Merhaba,

Ülkemizin yeni yönetim sistemine geçiş süreci, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni kabinesini açıklamasıyla resmen başladı. Yeni yönetim sistemine geçilmesiyle birlikte bütün sektörler olumlu beklentiler içerisinde girmişlerdir. Yani önceki dönemlerde yapılamamış çözülememiş birtakım sorunların yeni dönemde rahatlıkla çözülebileceği beklentisi hakim olmuştur.

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği ve İl Birliklerimiz olarak bizim de en büyük beklentimiz, Türkiye'nin yeni yönetim sistemi çerçevesinde oluşan ilk Bakanlar Kurulu ile ülkemiz için başarılı bir icraat döneminin başlamasıdır. Göreve başlayan yeni kabinenin Türkiye'nin sorunlarına çözüm üretebilme açısından konularına hâkim, yetkin isimlerden teşekkül etmiş olması hemen hemen her kesim tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Bu çerçevede kabinede farklı sektörlerin sorunlarını iyi bilen iş dünyasından isimlerin yer almasını da olumlu karşılıyor, bu vesileyle küçükbaş hayvancılık sektörümüzde de var olan sorunlarımızın bir an önce çözüme kavuşmasını bekliyoruz.

Yeni döneme merhaba derken, yeni yönetim sistemi ile ülkemizin kazanımlarını koruyarak, potansiyelini açığa çıkararak, çok daha güçlü, güven veren, umut vaat eden, cazibe merkezine dönüşen, üreten, bir konuma yükseltilmesini canı gönülden temenni ediyoruz. Yeni dönemde sorunlarımızın bürokratik engellere takılmadan hızla çözümleneceğini görmek biz üreticilere dolayısıyla da sektörümüze büyük moral ve motivasyon sağlayacaktır.

Yeni yönetim sisteminin, Güçlü Türkiye'ye giden yolda önümüzdeki tüm engelleri kaldıracağına olan inancımızdan dolayı biz de küçükbaş hayvancılık sektörünün daha güçlü kılınması adına bu yolda ülkemize katkı yapmaya ve her türlü desteği vermeye devam edeceğiz. Anadolu'nun bizlere bıraktığı bu büyük mirası daha iyi yerlere getirme adına bıkmadan yılmadan usanmadan çalışacağız, üreteceğiz.

Yeni adıyla Tarım ve Orman Bakanlığımızın, sorunlarımızın bertaraf edilmesi yönünde daha hızlı çözümler üreteceğine samimiyetle inanıyor, Merkez Birliğimiz ve İl Birlikleri olarak her zaman olduğu gibi bu yeni dönemde de azim ve kararlılıkla öncelikli olarak 2023 hedeflerine ulaşma gayretinde olacağız.

Bu hedefe ulaşmak için de özel sektörden gelen Sayın Bakanımız Dr. Bekir Pakdemirli'nin başarılı çalışmalara imza atacağına yürekten inanıyoruz. Sayın Bakanımızın tarımın içinden geliyor olması ve özel sektörde önemli mevkiilerde bulunması ile gıda sektöründeki deneyimleri bu inancımızı daha da güçlendirmektedir.

Sayın Bakanımızın sektörümüzle ilgili konularda görüşlerimizi alması, ülkemiz küçükbaş hayvancılığı adına isabetli kararlar alınmasına vesile olacaktır. Çünkü bu sektörün içerisinde yaşayan bizlerin Sayın Bakanımızı doğru bilgilendirmek adına ona destek olması son derece doğaldır. Sayın Bakanımızın bu hususu dikkate alacağını ümit etmekle birlikte kendisine ve ekibine üstün başarılar diliyoruz. Ülkemiz ve tarımı adına hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

Diğer yandan Sayın Bakanımızın yüklendiği sorumlulukları aşmasında en az onun kadar bizlerin de sorumluluklarımızın bulunduğu bilinciyle, birlikte çalışmak ve birlikte başarmak yeni dönemde yol haritamız olacaktır.

Ülkemiz şartları için çok önemli bir sektör olan küçükbaş hayvancılık konusunda önceki dönemlerde yaptıkları hizmetlerden dolayı Sayın bakanlarımıza sektörümüz adına teşekkürü borç biliyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle yeni döneme daha güçlü bir Türkiye için merhaba diyor, mübarek Kurban Bayramımızı kutluyor ve hayırlara vesile olmasını diliyorum.

YENİ DÖNEMİN TARIM VE ORMAN BAKANI DR. BEKİR PAKDEMİRLİ OLDU

Dr. Bekir Pakdemirli Kimdir?

1973 yılında İzmir’de doğdu. Bilkent üniversitesi İşletme Fakültesi’nde lisans eğitimini tamamladıktan sonra, Başkent Üniversitesi’nde işletme yüksek lisansı, Celal Bayar Üniversitesi İktisat Bölümü’nde doktora çalışmalarını yürüttü.

Gıda, tarım, hayvancılık, teknoloji ve otomotiv alanlarında serbest girişimcilik yaptı. Çeşitli şirketlerin kuruluşunda ve yönetiminde bulundu. Türkiye’nin ilk 500 sanayi kuruluşu arasında yer alan bir firmada ve halka açık bir gıda firmasında Genel Müdürlük görevlerini üstlendi. Uluslararası bir gıda şirketindeki üst düzey yöneticilik görevinin ardından yine aynı şirkette danışmanlık yaptı.

Türkcell, BİM ve AlBaraka Katılım Bankası’nda Yönetim Kurulu Üyesidir. Sosyal sorumluluk faaliyetleri kapsamında Tarihi Kemeraltı A.Ş. ve Türkiye Ruh Sağlığı Tedavi Vakfı Yönetim Kurulu Üyeliği, Anadolu Otizm Vakfı Mütevelli Heyeti Üyeliği, Sermaye Piyasası Yatırımcıları Derneği Üyeliği sürmektedir.

Deniz kaptanlığı, pilotluk ve amatör telsizcilik hobileri vardır.

İngilizce biliyor. Evli, üç çocuk sahibidir.

*Mübarek Kurban Bayramınızı En İçten Dileklerimizle Kutlar,
Sağlıklı, Mutlu ve Bereketli Günler İçerisinde Birlik ve Beraberliğimize Vesile Olmasını ve
Kurbanlarımızın Allah Katında Makbul ve Kabul Olmasını Niyaz Ederiz.*

*Yönetim Kurulu Adına
Nihat ÇELİK
Genel Başkan*

TARIM VE ORMAN BAKANI PAKDEMİRLİ, GÖREVİ FAKİBABA'DAN DEVRALDI

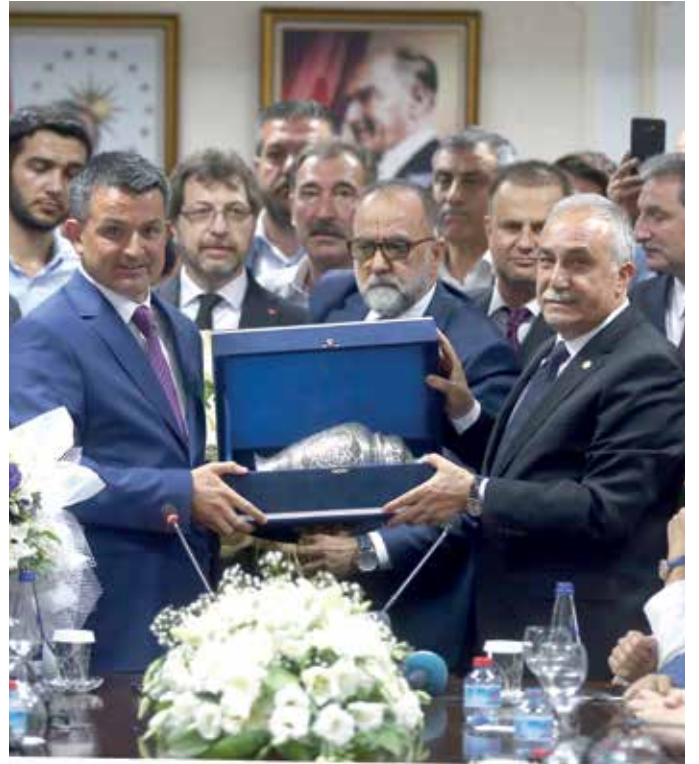
Tarım ve Orman Bakanlığına getirilen Bekir Pakdemirli, 10 Temmuz 2018 tarihinde Bakanlıkta yapılan törenle, eski Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba'dan görevi devraldı.

Pakdemirli, Bakanlıktaki devir teslim töreninde yaptığı konuşmada, Türkiye'de artık yeni bir dönemin başladığını, bunun büyük sorumlulukları da beraberinde getirdiğini söyledi.

Bakan olacağını pazar günü öğrendiğini belirten Pakdemirli, "Pazar günü Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nden çağırırsanız, bunu (bakan olacağınızı) düşünürsünüz ama hangi bakanlık olduğunu bilemezsiniz. Bende pilotluk var, 'Acaba Ulaştırma mı?' diye düşündüm. Tayyip Bey tarımla ilgili olduğunu söyleyince 'Emriniz olur.' dedim." ifadesini kullandı.

Ailesinin bir çiftliği bulunduğunu anlatan Pakdemirli, burada üzüm, zeytin gibi ürünler ürettiklerini, ufak bir zeytinyağı tesisi ve iki tavuk kümesi bulunduğunu, bu sebeple işin biraz matematiğinden anladığını dile getirdi.

Pakdemirli, çiftçiliğin ana gelir kalemleri olmadığını vurgulayarak, "Çiftçiliği hakkıyla yapmaya kalktığınız zaman çok çok harcıyorsunuz, az az kazanıyorsunuz. İnşallah bu yeni

dönemde üreticimizi, çiftçimizi ezdirmeden ama tüketicimizi de gıda enflasyonuna karşı koruyarak Türk tarımını iyi yerlere götürürüz." dedi.

"Çiftçimizin yüzü gülsün, çocuklarımız ormanlarla büyüsün."

Bürokrasinin yeni sisteme adapte olması gerektiğine dikkat çeken Pakdemirli, "Çünkü eskiye göre daha hızlı çalışacağız. Eskiden çok basit bir şey için bile yasa çıkarmak gerekirken bugün o gereklilikler ortadan kalkmış oldu. Bu sayede artık yöneticilerin çok bahanesi kalmadı." diye konuştu.

Pakdemirli, Bakanlık dönemindeki çalışmalarını nedeniyle Fakıbaba'ya teşekkür ederken, yeni dönemin sloganının da "Çiftçimizin yüzü gülsün, çocuklarımız ormanlarla büyüsün." olduğunu bildirdi.

"Yeni sistemle yeni sayfa açılıyor."

Fakıbaba da Bakanlık görevinin üzerinden yaklaşık bir yıl geçtiğini anımsatarak, "Takım arkadaşlarımla beraber almış olduğum bayrağı üst seviyeye getirmek için büyük gayret sarf ettik." dedi. Fakıbaba, "Yeni bir sistemle yeni bir sayfa açılıyor. Bu yeni sistemin ve Sayın Bakanımın çok başarılı olacağına yürekten inanıyorum. İnşallah ülkemiz de bunu sonuçlarıyla görecek. Ben tekrar Sayın Bakanımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, tebrik ediyorum." dedi.

Konuşmaların ardından Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, görevi Fakıbaba'dan devraldı.

Diğer yandan Eski Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu da makamda düzenlenen devir teslim töreninde, görevini Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli'ye devretti.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba'dan Bakanlık çalışanlarına teşekkür mesajı:

"Bakanlığımızın değerli çalışanları..."

Günümüzde stratejik önem kazanmış olan gıda, tarım ve hayvancılık konusu, önümüzdeki yılların da en önemli gündem maddelerinden biri haline gelecektir. Bunun bilincinde olan ülkeler, gıda ve tarım konusuna gereken önemi vermektedir.

Ülke olarak biz de bereketli topraklara, dinamik bir sektöre ve çalışkan üreticilere sahibiz. Son 15 yılda ortaya koyduğumuz reform ve projelerle bu potansiyelimize dinamizm kazandırdık; tarımı, sürdürülebilir ve rekabetçi bir sektör yapısına kavuşturduk.

Bakanlık görevini devraldıktan bu yana yaklaşık 1 yıldır sizlerle birlikte teşrik-i mesai yaptık. Bu süre zarfında hep, 75 bin kişilik personelimizi bir aile olarak gördüm ve takım çalışmasının önemine vurgu yaptım. Çünkü takım ruhuyla hareket edildiğinde belirlenen hedeflere ulaşılacağına inanıyorum.

Bu süreçte merkez ve taşradaki mesai arkadaşlarımla, takım ruhu içerisinde gece gündüz demeden, daha çok üretmek, sektöre, üreticiye daha çok destek olmak için hep beraber yoğun bir şekilde gayret ettik. "Su olmadan ot olmaz, ot olmadan ana olmaz, ana olmadan dana olmaz, dana olmadan et, süt olmaz" şiarıyla tarıma bir bütün olarak baktık. Toprağı suyla, çiftiyle bilgiyle buluşturacağımızı söyledik. Tarımda geldiğimiz noktayı daha ileriye götürmek, devraldığımız bayrağı daha yükseklerle taşımak için el ele, omuz omuza, yürek yüreğe hareket ettik. Bu sayede, başarılı çalışmaların, güzel projelerin altına birlikte imza attık.

Üreticimizle, sektörümüzün temsilcileriyle birebir ilişki içinde olan taşra teşkilatımızın çalışmalarını da anlamlı buluyorum. Buralarda görev yapan müdürlerimiz, diğer yöneticilerimiz, teknikerlerimiz, mühendislerimiz, veteriner hekimlerimiz; tarlada, bağda, bahçede, serada, ağılda, ahırda, çiftlikte, işletmede, fabrikada hep üreticilerimizle, paydaşlarımızla birlikte oldular, tarıma değer kattılar, katanlara da destek oldular. Hayvan sağlığında ve yetiştirilmesinde, tohumun, gübrenin tarlaya atılmasında, ürünün yetiştirilmesinde, toprağın sulanmasında; daha sağlıklı, daha verimli, daha kaliteli, daha üretken bir yapının oluşması için yoğun bir şekilde çalıştık. Bu noktada emek veren bütün mesai arkadaşlarıma yürekten kutluyorum.

Önümüzdeki dönem, yeni yönetim sistemiyle beraber ülke olarak birçok değişimi yaşayacağımız, gelişim seyrimizi daha da artırarak devam ettireceğimiz yoğun bir dönem olacak. Bakanlığımız açısından da faaliyetlerimizin orman ve su konularıyla birlikte yürütüleceği yeni bir dönem başlayacak. Bitkisel üretimin orman faaliyetleriyle ve arazi çalışmalarının sulamayla bir bütünlük içinde ele alınması, tarımsal faaliyetlerimize dinamizm kazandıracaktır.

Görevi devralacak Bakanımın, bu dönemde yeni çalışmalar ve projelerle, hizmet bayrağını daha da ileri taşıyarak başarı grafiğimizi yükselteceğine dair inancım tamdır. Bu süreçte ortaya konacak çalışmalara her tür katkıyı vereceğimi belirtmek istiyorum.

Görev yaptığım bir yıl boyunca; Bakanlığın her kademesindeki arkadaşlarımla heyecanına, azmine ve kararlılığına bilfiil şahit oldum. Önümüzdeki yeni dönemde bu ruhla, yeni Bakanımın öncülüğünde ortaya koyacağınız çalışmalarla tarım sektörünün daha da güçleneceğine ve 2023, 2053, 2071 hedeflerimiz doğrultusunda Güçlü ve Lider Ülke Türkiye'nin oluşumuna ciddi katkılar sağlanacağına inanıyorum.

Bu düşüncelerle Sayın Bakanımıza ve siz değerli mesai arkadaşlarıma başarılar diliyorum."

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞININ YENİ DÖNEM AJANDASI

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı birleştirilerek Tarım ve Orman Bakanlığı oluşturuldu. AK Partinin iktidar olduğu günden bugüne tarımda yapısal dönüşüme ağırlık verildi. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca ilk "Tarım Kanunu" başta olmak üzere 15 kanun çıkarıldı. Türkiye'nin tarımsal geliri. 2017 yılında 188,7 milyar liraya ulaşırken, ülke tarımsal hasıladan Avrupa'da 4. sıradan 1. sıraya yükseldi. Söz konusu dönemde başlatılan Milli Tarım Projesi ile sürdürülebilir tarım ve hayvancılık anlayışı politikaların çerçevesini oluştururken, 2003-2017 döneminde 5,6 milyon hektar alanda arazi toplulaştırması tamamlandı. Söz konusu dönemde çiftçilere 2018 yılı haziran sonu itibarıyla toplam 113,1 milyar lira tarımsal destek ödemesi yapıldı. Bu dönemde, genç çiftçilere, küçük aile işletmelerine, çoban istihdamına, tarıma dayalı işletme yatırımlarına özel destekler sağlanırken, ilk defa çiftçilerin kullandığı mazotun maliyetinin yarısı destek olarak çiftçiye ödendi, tarım sigortalarının kapsamı genişletilerek birçok ürün doğal felaketlere karşı teminat altına alındı. Çiğ süt fiyatlarının dengelenmesi için müdahale alımları yapılırken, et fiyatlarını spekülasyon hareketlerinden korumak amacıyla da Et ve Süt Kurumunca (ESK) tedarik edilen ithal etlerin marketlerde ucuza satılması uygulaması hayata geçirildi.

Öte yandan bu dönemde gıda enflasyonunun hava koşullarının yanı sıra spekülasyon hareketlerinin ve ürün zincirindeki problemlerin etkisiyle aşırı yükselmesi hem enflasyonu tetikledi hem de daha fazla tarım ürünleri ithalatının kapısını araladı. Yeni dönemde Tarım ve Orman Bakanlığınca planlı tarım ve çağdaş hayvancılık uygulamalarına yönelik gerekli yapısal dönüşümler, tarımda ileri teknolojiye dayalı üretim yapısı tesis edilecek.

Tarım ve Orman Bakanlığının yeni dönem ajandası gıda enflasyonunun düşürülmesi için; tarım ürünlerinin üretimi ve arzına yönelik uzun vadeli adımların atılması, GAP gibi büyük projelerde belirlenen hedeflerin hayata geçirilmesi, ülke tarımında ileri teknolojiye dayalı üretim yapısının desteklenmesi bekleniyor.

Tarım ve Orman Bakanlığınca yeni dönemde gıda enflasyonunun dengelenmesi için tarım ürünleri üretim ve arzına yönelik önemli adımların atılması, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) gibi büyük yatırımlarda hedeflerin hayata geçirilmesi ve tarımda ileri teknolojiye dayalı bir üretim yapısı için destek miktarının artırılması bekleniyor.

Bakanlığın iki önemli ayağından biri olan tarım alanında öncelikle tarımsal desteklerin sayısı azaltılarak daha etkin destekleme politikası izlenecek, tarımsal destekler 3 yıllık dönemler için açıklanacak. Gelecek dönemde kümülatif olarak 8,5 milyon hektar alanda arazi toplulaştırma çalışmaları tamamlanacak. Tarım - sanayi entegrasyonunu sağlamak için tarıma dayalı yatırımlara yüzde 50 hibe vermeye devam edilecek, 81 il ve 250 köyde "Birlikte Üretim Modeli" hayata geçirilecek. Ayrıca 2020 yılına kadar IPARD-Ö kapsamındaki destekler sürdürülecek, 5,2 milyar lira hibe ile 10 bin yeni yatırım desteklenecek, 50 bin yeni istihdam oluşturulacak. Yüksek teknoloji seracılık ve dikey tarım gibi modern tarımsal tekniklerin yatırımları desteklenecek.

Özellikle gıda enflasyonunun kontrol altına alınması için tarımsal destekler şekillendirilirken, Türkiye'nin arz dengesi ve dış ticaret politikaları da dikkate alınacak. Tarımsal desteklemelerde ürün deseni ve su potansiyeli uyumu gözetilerek, sertifikalı üretim yöntemlerine önem verilecek.

Daha önceki dönemlerde adımları atılan Sudan'da kiralanan arazi TİGEM'in öncülüğünde Türk girişimcilerin yatırımıyla açılacak. Lisanslı depoculuk sisteminin yaygınlaşması ve gelişmesi için uzun süreli kiralama garantisi kapsamında özel sektöre lisanslı depo yaptırılacak.

Hazine arazilerinde tarım yapan çiftçilerin kullarımlarına ilişkin iyileştirmeler ve satın alma olanakları getirilecek. Kırmızı ette kendine yeterli bir ülke konumuna gelinmesi için damızlık hayvan desteği artırılacak, Doğu Anadolu Bölgesinde entegre tesislerin kurulması desteklenecek. Yetiştiricilere 250 bin damızlık gebe düve, 300 başa kadar olmak üzere toplamda 500 bin baş damızlık koyun desteği ve süt piyasasının regülasyonu uygulamasına devam edilecek. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri hayata geçirilecek. Kurulma aşamasındaki 17 Araştırma ve Eğitim Merkezi ile Ar-Ge çalışmalarına hız verilecek. GAP'ta büyük oranda tamamlanan ana kanallar sonrasında şebeke inşasına hız verilecek, orta vadede, GAP sulamalarının tamamı olan 10 milyon 580 bin dekarın tamamı sulamaya açılacak, Konya Ovası

Projesi (KOP) ile Akdeniz'e boş aken suların Konya Ovası'na yönlendirilmesi, vahşi yer altı sulamalarının yağmurlama veya damlaman sulama usullerine dönüştürülmesiyle su ve enerji sarfiyatında tasarruf sağlanacak. KOP'ta 2019 sonuna kadar hedeflenen 11 milyon dekar arazinin tamamı, Doğu Anadolu Projesi'yle 2,3 milyon dekar arazi daha sulamaya açılacak.

Tarımsal kredi ve hibelere ilişkin bürokratik işlemler azaltılacak, üst limitler artırılacak, teminat sorunları hafifletilecek, arazi bankacılığı gibi modellerle atıl tarım arazileri üretime kazandırılacak, hayvancılık üretiminin artırılması için kaba yem üretimi ve işlenmesine yönelik altyapı geliştirilecek. meraların girişimciler tarafından ıslah edilerek kullanımı sağlanacak, küçükbaş hayvancılığın gelişimi için meraların kullanımı teşvik edilecek, bu konuda büyük yatırım yapmak isteyen yatırımcılara yer temin edilecek. Yeni sistem ile tarım ve ormancılık politikaları yerlilik ve millilik ekseninde oluşturulacak. Kaynakların daha verimli ve adil kullanımını sağlamak için yeni çalışmalar yapılacaktır. (AA)

MERKEZ BİRLİĞİMİZDEN YENİ DÖNEME MERHABA

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Sayın Nihat Çelik Başkanlığında 11 Temmuz 2018 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeleri ve Merkez Birliği personeli ile önümüzdeki süreçte yapılacak olan çalışmalar hakkında bir toplantı gerçekleştirildi.

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Sayın Nihat Çelik Başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda; Genel Başkan Yardımcısı Ali İlbaş, Sekreteryaya Üye İhsan Akın, Muhasip Üye Şevket Avcı, Yönetim Kurulu Üyeleri Bülent Oral, Abuzer Yıldırımtepe ve Oktay Beşli, Genel Sekreter Vekili Vedat Koç, Merkez Birliği Hukuk Müşaviri Prof. Dr. Çetin Arslan, Genel Başkan Danışmanı Mehmet Salih Karaçaltı, Genel Başkan Basın Danışmanı İrfan Gündoğdu, Teknik İşler Müdürü Veysel Ören, Bilgisayar Mühendisi Mehmet Acar, Bilgi İşlem Personeli Cemal Çeri, Özel Kalem Müdürü Pınar Kırkayak, Genel Başkan Asistanı Seyhan Akoğlu, Sekreter Leman Ateş ve Personel Özgür İy yer aldı.

Toplantı sonrasında bir açıklama yapan Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Sayın Nihat Çelik, Merkez Birliği Yönetim Kurulu ve personeli ile verimli bir toplantı gerçekleştirdiklerini ifade ederek "Ülkemizin yeni yönetim sistemine geçiş süreci Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni kabineyi açıklamasıyla resmen başlamıştır. Milletimizin isteği ve onayı ile gerçekleştirilen bu değişimin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum. Tarım ve Orman Bakanlığına getirilen Sayın Bekir Pakdemirli'ye yeni görevinde üstün başarılar temenni ediyor, özellikle sektörümüzü çok daha iyi noktalara taşıyacağına yürekten inanıyorum. Merkez Birliğimiz, İl Birliklerimiz ve tüm yetiştiricilerimiz ile her an Sayın Bakanımızın yanında, başarıya giden yolda daima var olacağız." dedi.

TARIMA DEĞER KATANLAR ÖDÜLLENDİRİLDİ

Bulunduğu yörede çalışmaları sonucu farklılık oluşturan yayımcı personelin ortaya çıkarılması, bu çalışmalardan herkesin haberdar olması, yararlanması, bu çalışmaların ödüllendirilmesiyle motivasyonun artırılması, tarımsal yayımın öneminin vurgulanması amacıyla düzenlenen "Tarıma Değer Katanlar Yarışması Ödül Töreni" 14 Mayıs 2018 tarihinde Bakanlıkta gerçekleştirildi.

Ödül törenine Bakanlık bürokratları ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katılırken TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik de katılımcılar arasındaki yerini aldı. Genel Başkan Çelik, program sonrasında Bakan Fakıbaba ile bir süre çeşitli konularda istişarelerde bulundu.

Bakan Fakıbaba, törende yaptığı konuşmada bir ülkenin gıdası olmazsa hiçbir zaman bağımsız

olamayacağına işaret ederek, gıda üretiminde eğitim, Ar-Ge ve inovasyonun çok önemli olduğunu söyledi.

Fakıbaba, "Biz görevimizi yapıyoruz. Ziraat mühendisi, veteriner hekim, gıda mühendisleri istihdamı için 9 Şubat'ta 10 bin 551 kişinin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ailesine katılmasına yönelik gerekli kuruluşlara yazılarımızı yazdık. Bir şey söylüyorsam doğrudur. Allah'ın izniyle yalan konuşmam. Bir kez daha yazı gönderdik, konuyu takip edeceğiz." diye konuştu. Personelinin hedefine kilitlenmesi gerektiğini ifade eden Fakıbaba, "Benim Bakanlığımın bir numara olması lazım." değerlendirmesinde bulundu.

Bakan Fakıbaba, tarıma 16 yılda verilen desteğin toplam 120 milyar lira olduğuna dikkati çekerek, şöyle devam etti:

"17 milyar dolarlık ihracatımıza karşılık 13 milyar dolar ithalatımız var. Zaman zaman muhalefet 'Et, saman ithal ediliyor' diyor. Muhalefet bu, tabii ki diyecek ama bizim için önemli olan vicdanımızın rahat olmasıdır. Yıllık 1 milyon 350 bin ton et tüketimimiz var ama biz 100 bin tonluk et bile ithal etmiyoruz. Şu anda dolar artışından dolayı kesif yemde problem var. Onu da bugün arkadaşlarımızla çalışacağız ve Sayın Başbakanımıza ileteceğim. Bu sorunu da çözmenin gayreti içindeyiz." Piyasayı regüle etmek için Et ve Süt Kurumu (ESK) aracılığıyla 2 market zincirine et verildiğini hatırlatan Fakıbbaba, dünden itibaren market sayısının 3'e, şube sayısının da 13 binden 15 bine çıktığını bildirdi.

Törende Denizbank Tarım Bankacılığı Pazarlama Grup Müdürü Canan Aytekin de bankanın, tarımı milli bir mesele olarak gördüğünü belirterek, "Biz 15 yıl önce tarım bankacılığına başladık, 12,5 milyar lira kredi payımız, özel bankalar arasında yüzde 41'lik pazar payımızla sektörün önemli oyuncularından biri haline geldik." ifadesini kullandı.

Aytekin, Tarıma Değer Katanlar Projesi'nin yaygınlaşması, projelerin hayata geçirilmesi ve Türkiye'nin kırsalına katkıda bulunması için çalıştıklarını anlattı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanı Osman Güzelgöz de "Mekanın şerefi kendinden değil, içindekindendir." atasözünü hatırlatarak, "Herkes bulunduğu yere bu anlamda bir değer katıyor. Sayın Bakanımız bulunduğu makama, üreticilerimiz bulundukları mevkilere, biz bize verilen vazifeyi yerine getirerek bir değer oluşturmaya çalışıyoruz. Bu program, bu değer ödüllendirildiği, somutlaştırıldığı bir programdır." diye konuştu.

Türkiye çapında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il ve ilçe müdürlüğü personelinin çalışmalarının aday gösterildiği

yarışma, "Bireysel Çalışmalar" ve "Kadın ve Erkek Yayımcılar" kategorilerinde düzenlendi.

Yarışmaya, Denizbank AŞ tarafından sağlanan finansal destek sponsorluğuyla kadın yayımcılar kategorisinde 8, erkek yayımcılar kategorisinde 16 ve projeler kategorisinde 28 olmak üzere toplam 52 aday proje veya kişi katıldı.

Törende jüri üyelerine teşekkür belgesi verilirken, yarışmada 14 kategoride 16 proje ve 21 yayımcı personel ödüle layık görüldü.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ TANITILDI

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ortaklaşa yürütülen Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi Teknik İşbirliği Projesi Toplantısı ve Çalıştayı 15 Mayıs 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi.

Toplantıya TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik de katılarak Bakan Fakıbaba ile birtakım görüşmelerde bulundu. Fakıbaba, Genel Başkan Çelik'e destekleme ödemelerinin ilk olarak Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerine yapılacağını ve ödemelerin 15 - 20 gün içerisinde gerçekleştirileceğini söyledi.

Bakan Fakıbaba, TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik'in şahsında küçükbaş hayvancılık sektörüne desteklerinin

her zaman devam edeceğini ifade ederek son derece samimi bir tavır sergiledi.

Toplantı saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başladı ve sinevizyon gösteriminin ardından Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanı Osman Güzelgöz kısa bir açılış konuşması yaptı. Ardından FAO Türkiye Temsilciliği Program Sorumlusu Sheikh Ahaduzzaman ve FAO Türkiye Temsilcisi Viorel Gutu birer konuşma yaptıktan sonra Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, yaptığı konuşmanın başında İsrail'in kanlı saldırısına değinerek, "İsrail'in yaptığı katliamı şiddet ve nefretle kınayarak sözlerime başlıyorum. Hiçbir katliam karşılıksız kalmamıştır ve kalmayacaktır, uluslararası yasalar önünde mutlaka cevabını alacaktır." ifadesini kullandı.

Bakan Fakıbaba, kesif yemdeki artışı dikkate alarak çiğ süt prim desteklerini yılın ilk 3 ayını kapsayacak şekilde sıcak süt için 3 kuruştan 5 kuruşa, soğuk süt için 6 kuruştan 10 kuruşa, örgütler aracılığıyla pazarlanan soğuk süt için 7 kuruştan 12 kuruşa çıkaracaklarını bildirdi.

Fakıbaba, model köyler çıkarmak gerektiğini, köylüler beraber üretim yaptıklarında karın artacağını, girdi maliyetlerinin de düşeceğini anlattı. Bakan Fakıbaba, sektörün talebine cevap verebilecek, bilgisini sahaya aktarabilecek donanımına sahip insan kaynağına, rol model olabilecek yeni nesil çiftçilere ve Türkiye'nin her bölgesine yayılacak başarı öykülerine ihtiyaç olduğunu belirtti.

Fakıbaba, yürütülen eğitim ve yayım faaliyetleriyle bir yılda yaklaşık 1,5 milyon çiftçiye ulaştıklarını dile getirdi. Sistemin yürürlüğe girdiği 2007 yılında tarımsal danışmanlık hizmeti vermek üzere yetkilendirilen kişi ve kuruluş sayısı 85 iken bugün bin 42'ye ulaştığını anlatan Fakıbaba, yetkilendirilen bu kuruluşlarda çalışmak üzere sertifikalandırılan kişi sayısının da 14 bin 58 kişi olduğunu bildirdi.

Geçen 9 yılda 2017 sonu itibarıyla toplam 346 milyon lira danışmanlık destekleme ödemesi yapıldığını söyleyen Fakıbaba, şöyle devam etti:

"2018 yılı itibarıyla hizmet sunucu serbest tarım danışmanları ile ziraat odası, üretici örgütü ve tarımsal amaçlı kooperatiflerde istihdam edilen her bir tarım danışmanı için hizmetin gerçekleşmesini müteakiben iki dilim halinde 38 bin lira ödeme yapılacaktır. Bakanlığımız ve FAO iş birliğiyle 'Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi Teknik İşbirliği Projesi'ni gerçekleştirmekteyiz. Projenin uygulamaya konulacağı Şanlıurfa ve Eskişehir'de, Şanlıurfa benim memleketim ama haberim yok, torpilli bir şey değil, yayım hizmetlerinde çalışanların kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitimler, kadın odaklı yayım çalışmaları, sivil toplum kuruluşlarının da yer alacağı katılımcı yayım çalışmaları yapılacaktır. Ben bakan olmasam dahi vatandaş olarak bunu takip edeceğim. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere uygun 'Yayım Bilgi Ağı' kurulacaktır. Proje sonunda bir tarımsal yayım stratejisi geliştirilecektir. Söz konusu proje 2 yıl sürecek olup, 280 bin dolar bütçeyle yürütülecektir."

FAO Türkiye Temsilcisi Viorel Gutu da tarım sektörünün büyük şirketlerden küçük çiftçilere kadar milyonlarca insandan oluştuğuna işaret etti. Gutu, "Bu ülkenin potansiyelini kullanmak için her çiftçiye ayrı ayrı etkin bir şekilde ulaşmamız, onlara doğru yardımı yapmamız gerekiyor." diye konuştu. Gutu, daha fazla verim sağlanması

için bilginin çiftçilere ulaştırılması gerektiğini belirterek, "Türk çiftçileri sadece diğer ülkelerdeki yenilikleri öğrenmekten ziyade kendi yeniliklerini üretsinsin ve hatta bunları ihraç etsin. Bu bağlamda proje kadınlara özel önem atfediyor. Kadın çiftçiler tarımda henüz keşfedilmemiş potansiyellerdir. Kadın çiftçilere yatırım yaptığımız zaman verimlilik katlanarak artacaktır." dedi.

AB'NİN 2013 YILI OTP REFORMU SONRASI ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN ROLÜ KONULU ÇALIŞTAY DÜZENLENDİ

Tarım sektöründeki "11.Tarım ve Kırsal Kalkınma" müzakere faslı kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile TALEX (Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü'ne bağlı Kurumsal Yapılanma Birimi tarafından yönetilen Teknik Destek ve Bilgi Değişimi Enstrümanı) işbirliği ile Ankara'da 26-27 Haziran 2018 tarihinde "Avrupa Birliğinin 2013 yılı Ortak Tarım Politikası (OTP) Reformundan sonra Üretici Örgütlerinin Rolü" konulu 2 günlük bir Çalıştay düzenlendi.

Çalıştaya Bakanlık yetkilileri, yabancı misafirler ve üretici örgütlerinin temsilcilerinin yanı sıra Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik de katılım sağladı.

Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Metin Türker'in açılış

konuşmasıyla başlayan Çalıştayda ilk sunum Teşkilatlanma Daire Başkanı Lokman Ramazanoğlu tarafından gerçekleştirildi. Ramazanoğlu, sunumunda mevzuat konularına dikkat çekmek suretiyle, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 5200 Sayılı Üretici Birlikleri Kanunu, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu hakkında çeşitli bilgiler verdi. Daha sonra Gümrük Ticaret Bakanlığından Daire Başkanı Seçkin Cenkiş Tarım Satış Kooperatifleri sunumunu yaparken Daire Başkanı Nagehan Özsoy da 5997 Sayılı Sebze ve meyveler ile yeterli arz ve talep derinliği bulunan diğer malların düzenlenmesi hakkında kanun ile ilgili bir sunum gerçekleştirdi.

İki gün süren Çalıştayda; Polonya Ulusal Tarım Destek Merkezinden Pawel Smolinski, Slovakya Tarım ve

Kırsal Kalkınma Bakanlığından Viera Baricicova, Belçika Flaman Hükümeti Tarım ve Balıkçılık Bakanlığından Guy Lambrechts ile Bulgaristan Devlet Fonu Tarımsal Ödemeler Ajansından Milen Kyuchukov konuya ilişkin sunumlar gerçekleştirdiler.

Sunumlarda daha çok Avrupa Birliğinde Üretici Örgütlerine ilişkin mevzuat konuları yer alırken 2013 yılı reformundan sonra üretici Birliklerinin yasal, kurumsal, finans, üyelik durumları denetim gibi konularda gelinen nokta ve avantajlar ile zorluklar hakkında çeşitli değerlendirmelerde bulunuldu. Diğer yandan yabancı konuşmacıların ülkelerindeki çalışmalar ve deneyimleri de katılımcılara aktarılırken sunumlar arasında soru cevap halinde tartışma bölümleri gerçekleştirildi.

Çalıştay; Daire Başkanı Lokman Ramazanoğlu'nun katılımcılara yaptığı teşekkür konuşmasıyla sonuçlandırıldı.

BİRLİKTE ÜRETİME YÖNELİK SÖZLEŞMELİ ÜRETİM YAPAN YETİŞTİRİCİLERE % 30 İLAVE DESTEK VERİLECEK

2 2.06.2018 tarih ve 30456 sayılı Resmi Gazete'de ekli dosyada yer alan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar yayımlanarak 1 Ocak 2018 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

21 Şubat 2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 yılında yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara 5. Maddesi'nden sonra gelmek üzere "Birlikte üretim yapılmasının desteklenmesi" maddesi eklendi.

İlave edilen yeni maddede "81 ilde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca belirlenecek köy veya 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında mahalleye dönüşen köy yerleşimlerinden en fazla 300 yerleşimde olmak üzere, birlikte üretime yönelik

sözleşmeli üretim yapanlara sözleşmeye esas ürünlerine bu karar kapsamındaki mazot ve gübre, yurt içi sertifikalı tohum kullanımı, yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanımı, havza bazlı fark ödemesi, yem bitkileri üretimi, çiğ süt, buzağı/malak/manda, anaç koyun keçi desteğine ilave %30 oranında ayrıca destek ödenir." ibaresi yer aldı.

Kararda; ilave desteklemeden yararlanabilmek için sözleşmeye esas tarımsal faaliyetlerinde üreticilerin, aynı konuda faaliyette bulunmak üzere birlikte üretim yapılacağına dair Bakanlık il ve ilçe Müdürlükleri ile sözleşme

yapmaları ve sözleşmeye taraf üreticilerin Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olmaları gerektiği ve birlikte üretime yönelik usul ve esaslar ile tip sözleşmelerin Bakanlıkça belirleneceği belirtildi.

Konuya ilişkin bir değerlendirmede bulunan TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, yeni kararın tüm yetiştiriciler için hayırlı olması temennisinde bulunarak tarımda ve özellikle de küçükbaş hayvancılıkta üretimin artırılmasına yönelik tüm kararları desteklediklerini ve yetiştiriciler adına memnuniyet duyduklarını ifade etti.

ZİYARETLER

MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNDAN HAYGEM'E ZİYARET

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte 11 Temmuz 2018 tarihinde HAYGEM Genel Müdürü Muhittin Eyimaya'ya hayırlı olsun ziyaretinde bulunarak küçükbaş hayvancılığın bazı sorunları hakkında görüşmelerde bulundu.

Ziyaret esnasında Genel Başkan Nihat Çelik, Genel Müdür Eyimaya'ya hayırlı olsun dileklerini iletirken geçmiş yıllarda zor şartlarda sektör için birlikte çalıştıklarını, birlikte dirlik olduğunu ve bundan böyle de bir ekip ruhu içinde birlikte çalışacaklarını ifade etti. HAYGEM Genel Müdürü Eyimaya ise küçükbaş hayvancılığın bu ülkenin gerçeği olduğunu, sorunları birlikte istişare ederek çözme yoluna gideceklerini söyledi.

Genel Başkan Çelik ve beraberindeki Yönetim Kurulu Üyeleri daha sonra Genel Müdür Yardımcısı Burhan Demirok'u makamında ziyaret ederek bir süre görüşmelerde bulundu.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ ŞANLI'DAN GENEL BAŞKAN ÇELİK'E ZİYARET

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, 01 Ağustos 2018 tarihinde Tarım İşletmeleri (TİGEM) Genel Müdürü İsmail Şanlı, Hayvancılık İşleri Daire Başkanı Ergün Erol ve Ticaret Daire Başkanı Mehmet Çeter ile bir araya gelerek Küçükbaş Hayvancılık konularını kapsayan bir takım görüşmelerde bulundu.

Görüşmelerde TÜDKİYEB ile TİGEM arasında küçükbaş hayvancılıkla ilgili yapılabilecek çalışmalar istişare edilirken Genel Müdür İsmail Şanlı ve Genel Başkan Nihat Çelik küçükbaş hayvancılıkla ilgili yapılabilecek her türlü çalışmayı birlikte yürütmeye hazır olduklarını dile getirdiler.

ZİYARETLER

2018 AVRASYA DOĞAL BESLENME VE SAĞLIKLI YAŞAM ZİRVESİ GENEL KOORDİNATÖRÜ PROF. DR. KARAMAN'DAN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Bireylerin değişen yaşam koşullarına göre bilinçli beslenme ve sağlıklı yaşam davranışlarını sürdürebilmeleri, ilgili sektörlerin çalışmalarını buna göre revize etmeleri amacıyla; '15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma Haftası' etkinlikleri kapsamında Ankara'da 12-15 Temmuz 2018 tarihleri arasında uluslararası 'AVRASYA Doğal Beslenme ve Sağlıklı Yaşam Zirvesi 2018' kongre ve sergi etkinlikleri organize edildi. Zirve kapsamında ayrıca uluslararası katılımlı 'Avrasya VERMİKOMPOST'2018', 'Avrasya APİTERAPİ 2018' ile ATO öncülüğünde başlatılan 'Coğrafi İşaretli Ürünler ve Gastro Turizm 2018' kongre ve sergi etkinlikleri gerçekleştirilecek.

Etkinlik öncesi çalışmalarına devam eden Avrasya Doğal 2018 Genel Koordinatörü ve Yüksek İhtisas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr.

Mehmet Rüştü Karaman, TÜDKİYEB Genel Başkanı ve aynı zamanda 2018 uluslararası Avrasya Doğal Beslenme ve Sağlıklı Yaşam Zirvesi Kongre Danışma kurulu Üyesi Olan Nihat Çelik'i 20 Haziran 2018 tarihinde Merkez Birliğinde ziyaret ederek

kongre çalışmaları ile ilgili birtakım görüşmelerde bulundu.

Genel Başkan Çelik, kongre için kurumsal manada her türlü desteği sağlayacaklarını ifade ederken kongrenin başarılı geçmesi temennilerinde bulundu.

DENİZBANK HEYETİ GENEL BAŞKAN ÇELİK İLE İŞ BİRLİĞİ GÖRÜŞMELERİNDE BULUNDU

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, 25 Mayıs 2018 tarihinde, Tarım Bankacılığı Pazarlama Grup Müdürü Canan Aytekin, Başkent 2. Bölge Müdürü Ahmet Kurtoğlu, Bölge Satış Müdürü Koray Çelikçevik ve Kazım Karabekir Şubesi Müdürü Nedim Firuz'un yer aldığı Denizbank heyetini makamında kabul ederek, küçükbaş hayvancılığın kredilendirilmesi hususlarında fikir alışverişinde bulundu.

Yapılan görüşmelerde çeşitli konuların yanında küçükbaş hayvanların kredilendirme işlemlerinde yetiştiricilerin canlı hayvanlarının da teminat olarak gösterilebileceği hususunda görüş birliğine varıldı.

Genel Başkan Çelik, ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Denizbank heyetine teşekkür etti ve önümüzdeki günlerde TÜDKİYEB

ile Denizbank arasında kredilerle ilgili bir protokol imzalanabileceğini ve kamuoyu ile paylaşacaklarını söyledi.

ZİYARETLER

BURSA BİRLİK BAŞKANI VETERİNER HEKİM YILDIRIM ORAN KIZIYLA BİRLİKTE MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Bursa İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Veteriner Hekim Yıldırım Oran ve kızı Fatma Oran, 25 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'e yaptıkları ziyarette küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım konularda görüşmeler gerçekleştirildi.

Bursa ilinde küçükbaş hayvancılığın mevcut durumu ve geleceği hakkında bilgi paylaşımının da yapıldığı ziyaret sonunda Başkan Yıldırım Oran, TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'e sektöre yapmış

olduğu üstün hizmetler anısına üzerinde ay yıldızlı Türk Bayrağının bulunduğu bir plaket takdiminde bulundu. Ayrıca Başkan Oran'ın kızı Fatma Oran'da daha güzel hizmetlere imza atması temennisiyle Genel Başkan Çelik'e bir çift imza kalemi hediyesinde bulundu.

Genel Başkan Çelik, baba kızın birlikte Merkez Birliğine yapmış oldukları ziyaretten dolayı duyduğu memnuniyeti dile getirirken anlamlı plaket ve hediyeler için de Başkan Veteriner Hekim Yıldırım Oran'a ve Fatma Oran'a teşekkür etti.

GİRESUN BİRLİK BAŞKANLARI MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Giresun İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yahya Torunoğlu, Giresun Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Talat Çetiner ve Giresun Süt Üreticileri Birliği Başkanı Reha Sarıdoğan 19 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek küçükbaş hayvancılık sektörünün başlıca sorunlarına ilişkin bir takım değerlendirmelerde bulundular. Ziyaret kapsamında Giresun ilinde hayvancılığın mevcut durumu ve yapılması gereken çalışmalar hakkında da bilgi paylaşımında bulunuldu.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, Merkez Birliğine yapılan ziyaretin daha çok Giresun özelinde verimli bir toplantıya dönüştüğünü ifade ederek Birlik Başkanlarına ziyaretlerinden dolayı teşekkür etti.

NEVŞEHİR KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİNDEN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Nevşehir İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Suat Soner Güven ve Birliğin Yönetim Kurulu Üyesi Hikmet Emrah Cingi ile Birlik Müdürü Mustafa Ertürk'ten oluşan heyet, 3 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret etti. Ziyaret kapsamında küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım konular ele alınırken Nevşehir ilinde küçükbaş hayvancılığın mevcut durumu ve geleceği hakkında da bilgi paylaşımında bulunuldu.

ZİYARETLER

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK'E BİTLİS, ŞANLIURFA, ŞIRNAK VE KIRKLARELİ'NDEN ZİYARETLER

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, 18 Temmuz 2018 tarihinde Bitlis, Şanlıurfa, Şırnak ve Kırklareli'nden gelen ziyaretçileri kabul ederek makamında bir takım görüşmelerde bulundu.

Bitlis İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Başkanı ve aynı zamanda Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Denetleme Kurulu Başkanı Necat Demirden, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Mutki Ziraat Odası Başkanı Ali Akın, Şanlıurfa İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hasan Eyyüpoğlu, Şanlıurfa Ziraat Odası Başkanı Ahmet Eyyüpoğlu, Şırnak İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Faysal Abay ve Yönetim Kurulu Üyesi Ömer Demir ile Kırklareli iş adamı ve çiftçilerinden Bahadır Köse, TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik ile sektör bazında bir takım görüşmelerde bulunarak bilgi paylaşımında bulundular.

Ziyaretin sonunda Kırklarelili iş adamı Bahadır Köse, Genel Başkan Çelik'e, Kırklareli Genç ve Girişimci Çiftçilerinden ve Özlem Kristal Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi

Mehmet Koç adına plaketter takdim etti.

Aralarında Kırklareli Milletvekili ve aynı zamanda Tarım Orman ve Köyşleri Komisyonu üyesi olan Selahattin Minsolmaz ve beraberindeki Kırklareli ili genç ve girişimci çiftçilerden oluşan 20 kişilik bir grup Merkez Birliğinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik tarafından 20 Şubat 2018 tarihinde misafir edilmiş ve toplu olarak hatıra fotoğrafı çekilmişti.

Bahadır Köse, o gün çekilen fotoğrafı plaketteştirerek Genel Başkan Çelik'e sunarken, ayrıca koyun keçi tasvirli bir şekerlik ile cam plaket takdiminde bulundu.

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, öncelikle

ziyaretlerinden dolayı Bitlis, Şanlıurfa ve Şırnak Heyetlerine teşekkür ederken, Bahadır Köse'ye de Kırklareli'nden Merkez Birliğini ziyaret eden Heyet adına plaketteri aldığını belirterek kendisine teşekkür etti.

MANİSA KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİNDEN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Manisa İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hüdaverdi Sağlam ve Birliğin Başkan Yardımcısı Baddal Akgül ile Muhasep Üyesi Ramazan Gürsoy 20 Haziran 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek küçükbaş hayvancılık sektörünün başlıca sorunlarına ilişkin bir takım değerlendirmelerde bulundular. Ziyaret kapsamında Manisa ilinde küçükbaş hayvancılığın mevcut durumu ve geleceği hakkında da bilgi paylaşımında bulunuldu.

Birlik, Temmuz ayı başında yapılan Yönetim Kurulu toplantısında Baddal Akgül'ü Birlik Başkanlığına seçti.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK, KURBANLIK KONUSUNDA AÇIKLAMALARDA BULUNDU

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik yaptığı açıklamada her yıl olduğu gibi bu yıl da Kurban Bayramı için piyasaya sürülecek kurbanlık küçükbaş hayvanların yeterli sayıda hatta fazlasıyla bulunduğunu belirterek, kurban kesecek vatandaşlarımızın hem sağlık hem de ekonomik açıdan küçükbaş hayvanları tercih etmelerinin kendi menfaatlerine olacağını söyledi.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik, kurbanlık alışverişinde hem satıcıların hem de alıcıların memnun olacağı bir bayram olması temennilerinde bulunarak büyük zorluklarla ve özellikle artan yem masrafları ve enflasyon rakamlarına rağmen kurbanlıklarını satmaya çalışan yetiştiricilerin değerinde ve mağdur olmayacak fiyatlarda hayvanlarına alıcı bulmalarını arzu ettiklerini ifade etti.

Genel Başkan Nihat Çelik, Merkez Birliği ve 80 ilde faaliyet gösteren Birlikler olarak her ne olursa olsun ülkemiz yetiştiricilerinin mağdur olmaları açısından gerek canlı hayvan ithalatı ve gerekse et ithalatını hiçbir zaman tasvip etmediklerini belirterek tüm vatandaşlarımıza yetecek kadar

küçükbaş hayvan varlığı olduğunu, geçen yıl Kurban Bayramı'nda Türkiye genelinde toplam 2.5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiğini ve bu bayramda da ihtiyacı fazlasıyla karşılayacak düzeyde hayvan varlığı bulunduğunu ifade etti.

Genel Başkan Çelik, Kurban Bayramı'nın önemine vurgu yaparak Allah'a yaklaşmak anlamına gelen kurbanın, Hazreti İbrahim'den bu yana maddi güce sahip müslümanların her yıl yerine getirdikleri kutsal bir davranış ve toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışmaya vesile olduğuna işaret etti. Çelik, ayrıca Kurban Bayramı'nın simgesinin koç olduğuna vurgu yaparak geçmişten bugüne geline süreçte insanlarımızın genelde küçükbaş hayvan kestiklerini büyükbaş orana ülkemizde her yıl 3 katı kadar küçükbaş hayvan kurban edildiğini sözlerine ekledi.

Başkan Çelik, küçükbaş kurban fiyatları ile ilgili olarak da, "Ülkemizin pek çok yerinde küçükbaş kurbanlık hayvan fiyatlarının geçen yıla göre bir miktar artacağını tahmin ediyoruz. Çünkü karma yem ve kaba yem maliyetleri %20 düzeyinde artış göstermiş

ve enflasyon ile birlikte diğer masraflarda da artışlar gerçekleşmiştir. Ancak şunu söylemeliyim ki bu artışlardan dolayı kurbanlık fiyatlarında olabilecek artışın sorumlusu yetiştiricilerimiz değildir. Kamuoyunun durumu böyle bilmesini ve yetiştiricilerimizin emeklerinin karşılığını alacak fiyatların gerçekleşmesi yönünde anlayışlı olmasını bekliyoruz. Her ne surette olursa olsun küçükbaş hayvan kesiminin vatandaşlarımızın kesesini fazlaca zorlamayacağını söyleyebiliriz." dedi.

Sağlığın paradan çok daha önemli olduğuna da dikkat çeken Çelik, günümüzde yaşanan sağlık sorunlarıyla birlikte insan kayıplarının fazlaca yaşandığı bir zamanda meraya ve doğal ortamda otlatmaya dayalı olarak yapılan küçükbaş hayvancılığın insanlarımız için doğal beslenmenin ilk adresi olduğunu ve bu yönüyle de küçükbaş hayvan tercihinin yerinde olacağını ifade etti.

Genel Başkan Çelik, küçükbaş hayvanlar arasında özellikle damızlık anaç dişilerin erken kesime gitmesinden yana olmadıklarının altını çizerek, sektörün sürdürülebilirliği açısından kurban pazarlarında dişi hayvan

satılmasının kesinlikle önüne geçilmesi ayrıca damızlık değerini yitirmiş hayvanların pazarlara sevinde zorluk çıkarılmaması gerektiğini bildirdi.

Geçen yıl olduğu gibi bu yılda kurbanlık hayvanlarını satamayan ve elde kalan hayvanların Et ve Süt Kurumunca değerinden satın alınmasını isteyen Çelik, bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığının yetiştiricilerin mağdur olmaması adına destek beklediklerini ifade etti.

Belediyelerin kurbanlık hayvanlar için ücretsiz pazar yeri tahsis etmesi gerektiğini vurgulayan Çelik, buralarda satış yapacak kişilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere banyo ve barınak gibi tedbirlerin alınmasının da kurban hizmetlerini kolaylaştıracağını söyleyerek "Bazı illerimizde kurban satış yerleri yetersiz, olanların çoğu da düzenli değil. Hayvanlar için padok yok ve sundurma yok. Ayrıca belediyeler yer kirası olarak yüksek bedeller istiyor. Kurban yeri kirası, çadır maliyeti, yem gibi giderler yetiştiricinin masrafını artırmakta, bu da kurban fiyatını artırması yanında yetiştiricinin hayvanını değerinde satamamasına sebep olmaktadır. Yani yetiştiriciler yaptıkları masrafı satışlardan karşılayamadıkları için bu konuda mağduriyet yaşamaktadır. Biz alıcıların memnuniyeti yanında yetiştiricilerimizin de hak ettiği değeri almalarından yanayız. Onca emeğin karşılığı mağduriyet olmamalıdır." dedi.

Genel Başkan ÇELİK, ayrıca kurban satış yerlerinin çok iyi bir şekilde denetlenmesi gerektiğini, özellikle satış yerlerine hastalıklı hayvan girmemesi yönünde yetkilileri daha titiz olmaya davet ederek kurban kesecek vatandaşlardan da kesimden sonra görmeye alıştığımız çirkin görüntülere mahal vermemelerini istedi.

Genel Başkan Çelik, açıklamasının sonunda; kurbanlık ihtiyacının her yıl olduğu gibi bu yıl da sorunsuz bir şekilde karşılanacağını, vatandaşların hiç endişe duymadan gönül rahatlığı ile küçükbaş hayvan kesimine yönelmeleri duyurusunda bulunarak, "Bütün vatandaşlarımızın mübarek Kurban Bayramlarını tebrik ediyor sağlık, sıhhat ve huzur içerisinde nice bayramlara ulaşmayı temenni ediyorum." ifadelerine yer verdi.

KURBANLIK HAYVAN SATIN ALIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Dini ölçülere uygun olması
- Sağlıklı, besili, gebe olmaması
- Veteriner sağlık raporunun bulunması, aşı kaydı olması
- Kulaklarının küpeli olması
- Büyükbaş hayvanların pasaportlarının bulunması
- Küçükbaş hayvanların nakil belgelerinin olması
- Kurbanlık hayvanların erkek olanlarının tercih edilmesi
- Sığırların 2 yaşını doldurmuş olması

Kurban kesim yerleri

- Şehirde kesimhane ve kurban komisyonlarının belirlediği kesim yerlerinde
- Köyler ve belirlenmiş kesim yeri bulunmayan yerlerde kendi bahçesinde kesilecek ve çevreye zarar verilmeyecektir
- Cadde sokak ve park gibi kamusal alanlarda kurban kesilmeyecektir
- Kurban kesildikten sonra toplum sağlığı açısından
- Kan, atıklar ve iç organlar sokak ve caddelere bırakılmayacak, evcil ve yabani hayvanlara verilmeyecek, derin çukurlara gömülerek imha edilecektir.

KURBAN HİZMETLERİ KOMİSYON BAŞKANLIĞI

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK: 'KIRMIZI ET ÜRETİMİNDEKİ ARTIŞ, FİYATLARI DÜŞÜREBİLİR'

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Anadolu Ajansı muhabirine, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre geçen yıl kırmızı et üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1 milyon 126 bin 403 ton olduğunu aktaran Çelik, bu üretimin yaklaşık 987 bin 482 tonunun siğirdan, bin 339 tonunun mandadan, 100 bin 58 tonunun koyundan ve 37 bin 525 tonunun keçiden elde edildiğini bildirdi.

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretiminin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığına işaret eden Çelik, "Bu üretimde en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin 779 tona yükselen siğir eti üretimi aldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileyen

manda eti üretimi 133 tonla en düşük miktara sahip oldu. Üretimi en çok artan koyun eti miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu buldu. Keçi eti üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı." diye konuştu.

Çelik, yılın ilk çeyreğinde koyundan üretilen kırmızı et miktarının geçen yılın ilk çeyreğine göre artmasının sektörel olarak sevindirici olduğunu söyledi. Kırmızı et üretiminde ilk çeyrekte meydana gelen artışın devam etmesi gerektiğini vurgulayan Çelik, şunları kaydetti: "Bu artışlar gelecek yıllar, için de devam ettirilebilirse fiyatlarda belirgin bir düşüş görülecektir. Bu da başta çocuklarımız ve gençlerimiz olmak üzere tüm insanlarımızın mutlu olmasına vesile olacaktır. Çünkü küçükbaş hayvan eti ve sütü doğal ve besleyicidir. Sağlıklı olabilmek için mutlak surette tüketilmelidir."

Analizlerin daha sağlıklı yapılabilmesi için TÜİK tarafından açıklanan rakamların yanı sıra FAO ve OECD gibi uluslararası kurumların verilerinin de göz önüne alınmasının gerektiğini ifade eden Çelik, tarımsal politikaların daha etkin uygulanabilmesi için açıklanan verilerin sahaya uyumlu olması gerektiğini bildirdi. AA

'Kırmızı et fiyatları düşebilir'

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre geçen yıl kırmızı et üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1 milyon 126 bin 403 ton olduğunu aktaran Çelik, bu üretimin yaklaşık 987 bin 482 tonunun siğirdan, bin 339 tonunun mandadan, 100 bin 58 tonunun koyundan ve 37 bin 525 tonunun keçiden elde edildiğini söyledi.

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretiminin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığına işaret eden Çelik, "Bu üretimde en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin 779 tona yükselen siğir eti üretimi aldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileyen manda eti üretimi 133 tonla en düşük miktara sahip oldu. Üretimi en çok artan koyun eti miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu buldu. Keçi eti üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı." diye konuştu.

Kırmızı ette üretim artıyor

■ Kırmızı et üretimi yılın ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin tonu aştı. Türkiye Damızlık Koyun Yetiştiricileri Birliği Başkanı Nihat Çelik,

"Bu üretimde en yüksek payı, yüzde 6,6 artan siğir eti aldı. Bu artışlar, önümüzdeki dönem için de devam ettirilebilirse fiyatlarda belirgin düşüş görülecektir" diye konuştu.

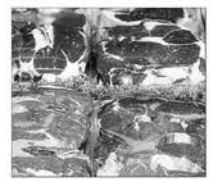
ÜRETİM FİYATLARA YANSIYACAK

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi.

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretiminin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığına işaret eden Çelik, "Bu üretimde en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin 779 tona yükselen siğir eti üretimi aldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileyen manda eti üretimi 133 tonla en düşük miktara sahip oldu. Üretimi en çok artan koyun eti miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu buldu. Keçi eti üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı." diye konuştu.

'Kırmızı et üretimindeki artış, fiyatları düşürebilir'

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre geçen yıl kırmızı et üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1 milyon 126 bin 403 ton olduğunu aktaran Çelik, bu üretimin yaklaşık 987 bin 482 tonunun siğirdan, bin 339 tonunun mandadan, 100 bin 58 tonunun koyundan ve 37 bin 525 tonunun keçiden elde edildiğini söyledi. Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretiminin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığına işaret eden Çelik, "Bu üretimde en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin 779 tona yükselen siğir eti üretimi aldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileyen manda eti üretimi 133 tonla en düşük miktara sahip oldu. Üretimi en çok artan koyun eti miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu buldu. Keçi eti üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı." diye konuştu.

'Üretimdeki artış fiyatı düşürebilir'

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, kırmızı et üretimini değerlendirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre geçen yıl kırmızı et üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1 milyon 126 bin 403 ton olduğunu aktaran Çelik, bu üretimin yaklaşık 987 bin 482 tonunun siğirdan, bin 339 tonunun mandadan, 100 bin 58 tonunun koyundan ve 37 bin 525 tonunun keçiden elde edildiğini bildirdi.

İLK ÇEYREKTİ % 8,9 ARTTI

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretiminin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığına işaret eden Çelik, "Bu üretimde en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin 779 tona yükselen siğir eti üretimi aldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileyen manda eti üretimi 133 tonla en düşük miktara sahip oldu. Üretimi en çok artan koyun eti miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu buldu. Keçi eti üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı." diye konuştu. Çelik, yılın ilk çeyreğinde koyundan üretilen kırmızı et miktarının geçen yılın ilk çeyreğine göre artmasının sektörel olarak sevindirici olduğunu söyledi. Kırmızı et üretiminde ilk çeyrekte meydana gelen artışın devam etmesi gerektiğini vurgulayan Çelik, "Bu artışlar gelecek yıllar için de devam ettirilebilirse fiyatlarda belirgin bir düşüş görülecektir. Bu da başta çocuklarımız olmak üzere tüm insanlarımızın mutlu olmasına vesile olacaktır. Çünkü küçükbaş hayvan eti ve sütü doğal ve besleyicidir. Sağlıklı olabilmek için mutlak surette tüketilmelidir." dedi. (AA)

Türkiye Dematik Kurumu Çek Yatırımcıları
Merkez Birliği (T.DKRYB) Genel Baş-
kanı Nihat Çelik, AA muhabirine, Türkiye
yılın kurumu ve üretimi değerlendiril-
diğini, Türkiye'nin 2017 yılında 100 milyar
dolara yakın gireceğini ve ihracatının bir
oakını yılın 4. çeyreğinde 39,9 azeraklı 1 milyar
dolara yakın olduğunu anımsadı. Çelik, bu
yılın ihracatının 39,9 azeraklı 1 milyar dolara
yakın olduğunu, 2017 yılında ihracatın 39,9
azeraklı 1 milyar dolara yakın olduğunu ve
ihracatın 39,9 azeraklı 1 milyar dolara yakın
olacağını söyledi.

Kırmızı et üretimindeki artış, fiyatları düşürdü

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi.

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi.

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kırmızı et üretimini geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 artarak 253 bin 314 tona ulaştığını işaret eden Çelik, "Bu üretimden en yüksek payı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 207 bin tona yükselen siyah et üretti. Bu dönemde yüzde 10 gerileyen manda etü üretimi 133 tona en düşük miktarda sahip oldu. Üretimini en çok olan koyun etü miktarı yüzde 44,9 yükseldi. 27 bin 53 tona buldu. Keçi etü üretimi ise 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı" diye konuştu.

[illegible][illegible][illegible]

SEKTÖR KIRMIZI ET ÜRETİMİNDEN MEMNUN
Çelik, yılın ilk çeyreğinde koyundan üretilen kırmızı et miktarının geçen yılın ilk çey-

indeki artış, fiyat

Kurumu etüdüminde ilk çeyrekte meydana gelen artışın devam etmesini gerektirdiğini vurgulayan Arslan, şunları kaydedti:

"Bu artışlar gelecek yıllar için de devam ettirilebilirse faydalarla belgirin bir düştüğünü düşüncelerimiz."

Bu da başta çocuklarımız ve gençlerimiz olmak üzere tüm insanlarımızın mutluluğuna vesile olmaktadır. Çünkü küçük çocuk hayvan eti ve sütü doğal ve besleyicidir. Sağlıklı olabilmek için mutfak sürette tüketilmelidir."

ları düşürebilir

Yeni yılda Et üretimi %8,9 arttı

Sektör memnun

Çelik, yılın ilk çeyreğinde koyundan üretilen kırmızı et miktarının geçen yılın ilk çeyreğine göre artmasının sektörel olarak sevindirici olduğunu söyledi.

Çelik, kırmızı et üretiminde ilk çeyrekte meydana gelen artışın devam etmesi gerektiğini vurguladı.

'Kırmızı et fiyatları
TÜDKİYE Genel Başkanı Çelik, kırmızı et üretiminin yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,9 arttığını belirterek "Bu artışlar

[illegible]

KIRMIZI ETTE
fiyatlar düşebilir
TÜRKİYE Damarlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TUDİKYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, "Kırmızı etin fiyatları ete göre değişimi

Bu yıl ilk çevreğinde işe kırmızı ve yeşilim
geçen yıl aynı dönemine göre yüzde 8,9 artan
253 bin 314 tona ulaşarak 1997'nin en yüksek
Cetkin, "Bu artışlar gelecek yıllar için de devam
ettirilebilir. İhtiyatla beklenebilir bir durum gözlemlen-
mektedir. Bu da bizi çok olumlu ve gelecek için
olumlu olarak tüm insanlarımızı mutlu olmasına
vesile olmaktadır. Çünkü kükürdün havaya etti ve
suyu doğal ve besleyicidir" dedi.

Nihat Çelik, koyun eti üretiminin yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 tonu bulduğunu söyledi.

'ET FİYATI DÜŞER'

önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1,1 milyon ton oldu. Etil üretiminin yılın ilk çeyreğinde geçen yıl aynı dönemine göre yüzde 8,9 arttığını ve 253 bin 314 tona ulaştığını belirten Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Nihat Çelik, "Bu artışlar gelecek dönem devam ederse et fiyatları düşer" dedi.

İnsanları düşürebilir'

[illegible]

'Et üretimindeki artış fiyatları düşürebilir'

lik ceyrekte meydana gelen artışın devam etmesini gerektiriyen yuğulayan cık, sanları yekcedi. Bu artışlar gelecek yıllar için de devam ettirilebilir fiyatlarda belirgin bir artış görülecektir. Bu da bızda ocuklarımız ve genlerimiz olmak üzere tüm insanlarımızın mutlu

Türkiye Damlalık Ka-
van Kevi Yayıncıları
Merkez Birliği (TUD-
KİYE) Genel Başkanı Nihat Çe-
lik, AA muhabirine, Türkiye'nin
karmaz ve uteriminin değerdirdi
(Türkiye İstatisistik Kurumu
(TÜİK) verilerine göre geçen
yıl karmaz ve uteriminin 1.50
oksek yıla göre yüzde 3.9 azaldı-
nı 1 milyon 126 bin 403 ton ola-
ğını azaltan Çelik, bu uterimin
yaklaşık 987 bin 482 tonunun se-

Bu yılın ilk çeyreğinde ise kuruma ve üretilen gıda geçen yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında artarak 253 bin 314 nane üretilmiş iştir denir Çelik. "Bu üretilen ve en yüksek yığıl yegün yılın aynı döneminde göre yüzde 66 artarak 207 bin 779 tona yükseldi" dediği şğır et üretilen oldu. Bu dönemde yüzde 43,7 çeyreğin munda da üretilen gıda miktarı yüzde 43,7 miktara sahip oldu. Üretilen ve çok artan konuları en mükten üretilen

artış, fiyatları düşürülebilir'

[illegible][illegible][illegible]

Analizlerin daha sağlıklı yapılabilmesi için TÜİK tarafından açıklanan rakamların yanı sıra FAO ve OECD gibi uluslararası kurumların verilerinin de göz önüne alınmasını gerektiğini ifade eden Çelik, tarımsal politikaların daha etkin uygulanabilmesi için açıklanan verilerin sağlıklı uyumlu olması gerektiğini bildirdi.

(TÜRKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin kırmızı et üretimini değerlendirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre geçen yıl kırmızı et üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 3,9 azalarak 1 milyon 126 bin 403 ton olduğunu aktaran Çelik, bu üretimin yaklaşık 987 bin 482 tonunun dışarıdan, bir 230 bin 921 tonunun ise 100 bin

alıldı. Bu dönemde yüzde 43,7 gerileşim munda cilt üretimi 133 tonla en düşük miktarı sahne etti. Üretimin en çok artan kısmı cilt miktarı yüzde 44,9 yükselerek 27 bin 53 ton oldu. Keçi cilt üretimi ise yüzde 21,1 azalışla 4 bin 511 ton olarak hesaplandı" diye konuştu. (AA)

J. Polym. Sci. Part A: Polym. Chem. **39**, 107–116 (2001)

Değerli yetiştiriciler,

Zor şartlarda, büyük emekler vererek yetiştiricilik yapıyorsunuz. Gözünüz gibi bakarak yetiştirdiğiniz hayvanlarınızın en iyi şekilde değerlendirilmesi sizin hakkınız. Ama bunca çabaya, harcamaya rağmen elimize gecen ile zorlanmaktasınız. Fedakârlık hep önce sizden bekleniyor. Buna karşın sizin sayenizde ete ve süte ulaşan halkımız ise; sizin elinize geçen fiyattan çok daha fazlasını ödemek zorunda kalıyor. Üstelik bu aşırı fiyat artışını terbiye etmek için yapılan ithalat ise, araçlardan çok sizi etkiliyor.

Sanki bir kısır döngü gibi her geçen gün daha çok içine girdiğimiz bu sorunlar sadece bizim ülkemizde mi var? Cevap, elbette hayır. O zaman dünyada bu sorun nasıl çözülüyor. Peki, biz bunu başarabilir miyiz? Elimizdeki imkânların farkında mıyız? gibi aklımıza gelen sorulara hep birlikte cevap arayalım.

Öncelikle eskilerin bu topraklarda, Anadolu'da tarım için söyledikleri, hepimizin bildiği o meşhur sözü ile başlayalım. "Buğday ile koyun, gerisi oyun". Sanki içinde gizli bir formül içeren yol gösterici bir talimat gibi bu söz, içinde bulunduğumuz coğrafyada küçükbaş yetiştiriciliğinin önemini işaret etmektedir. Gerçekten de yağış ve sıcaklığa bağlı iklim ve yükseklik olarak en kolay yetiştirebileceğimiz bitkisel ürün ve ona bağlı olarak en rahat besleyebileceğimiz hayvanlarımız aslında kendisini açıkça belli etmektedir. Özellikle halkımızın et ihtiyacının karşılanmasında koyun ve keçinin büyük önemi vardır. Avrupa ve Avustralya gibi tarımda ileri ve iklimi bize göre yeşil ot yetiştirmeye daha müsait kıtalarda bile et ihtiyacının önemli bir kısmının domuz da dahil olmak üzere küçükbaştan karşılandığını görmekteyiz. Bizde domuz olmadığına göre; özellikle dağlık bölgelerde keçinin daha da önem kazandığını söyleyebiliriz. Bu durumda zaten tarımımızın temelinin küçükbaş yani sizlerin emeklerine dayalı olduğunu söyleyebiliriz.

Bu yaklaşım, son zamanlarda Bakanlık tarafında da sıklıkla gündeme gelmektedir. Önceleri "Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Elit ve Taban Sürü Yavru Desteklemesi" ile başlayan çalışmalar, "300 Koyun Desteği" Projesi ile ilerletilmiştir. Burada amaç, ana yani dişi koyun kesimini azaltarak, kırmızı et üretiminde

Avrupa Birliği'ndeki gibi başarabilmek

Dr. Erhan EKMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Tablo 1.

Örgüt Tipi	Kanuni Dayanak	Merkez Birliği Adı	Birim Örgüt Sayısı	Ortak/Üye Çiftçi Sayısı
Kooperatif	1163 sayılı Kooperatifler Kanunu	Haykoop, Köykoop, Tarkoop Orkoop Tskmb ait kooperatifler	7.202	775.962
Üretici Birliği	5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu	Türkiye Süt Üreticileri Mr. Bir., Et Üreticileri Mr. Bir. ait birlikler	408	314.793
İslah Amaçlı Damızlık Yetiştirici Birliği	5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu	Damızlık Sığır, Koyun-Keçi ve Manda Yetiştiricileri Merkez Birliklerine ait birlikler	185	378.153

küçükbaşın payını tekrar %25'lerin üstüne çekmektir. Yeni Bakanımız da, daha az harcayarak daha çok kazanılacak bir sisteme gidileceğini ve bunun yolunun üretici örgütleri olduğunu belirtmiştir.

Ülkemizde süt ve et üretimi ile uğraşan kooperatif, üretici birliği ve ıslah amaçlı damızlık yetiştirici birliği şeklinde kurulmuş çeşitli üretici örgütleri bulunmaktadır. Bu örgütler kuruluş tüzük ya da ana sözleşmelerinde belirtilen hayvan yetiştiriciliği, süt ve et üretimi, hayvansal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve pazarlanması faaliyetlerde bulunmakta daha teknik çalışanlar ise süt ve et verimini artırmak amacıyla ıslah ile ilgili çalışmalar yapmaktadırlar. Kooperatifler içinde hayvancılıkla uğraşan kooperatif sayısını kesin olarak vermek zordur. Yalnız mevcut tarımsal kalkınma kooperatiflerimizin önemli bir bölümünün hayvancılıkla ve dolayısıyla süt ve et üretimi ile iştigal ettiği söylenebilir. Buna ilaveten sulama kooperatiflerinin ve pancar ekici kooperatiflerinin de süt işiyle uğraştıkları bilinmektedir. Ürün bazında doğrudan et ya da süt üretimi ile uğraşan sadece

süt üretici birlikleri bulunmaktadır. İslah amaçlı damızlık yetiştirici birliklerinin de ana uğraşı süt ve et üretimi olmadığı ama bütün yetiştirici birliklerinin et ve kaliteli süt ürettiği ifade edilebilir. Bunların örgütlenmelerine ilişkin yapılanma kanuni dayanaklarına göre Tablo 1'de verilmiştir.

Birçok farklı kanun altında, bu kadar çok tipte ve sorumlulukta üretici örgütü olması, sektörde çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Örneğin üretici hangi üretici örgütüne üye olması gerektiği bilememektedir. Hepsine üye olsa, aidat parası ödemenin ötesinde ürünü kime vereceği bile sorun olmaktadır. Ama asıl sorun faaliyet alanlarının çatışmasıdır. Tablo 2'de hayvansal ürünler üretici örgütleri, her birinin yürüttükleri faaliyetler ve faaliyet çatışması olan alanlar görülmektedir. Bu durum özellikle yetiştiricinin haklarını savunması gereken örgütleri, piyasada birbirleri ile rakip haline gelmekte ve araçların, sanayicinin ürünü daha ucuz fiyatla almasına neden olmaktadır. Bu dağınıklık nedeniyle kayıtlar iyi tutulamamakta ve üretime ve pazarlamaya ilişkin planlamalar yapılamamaktadır.

Avrupa Birliği'nde sizlerin üyesi olduğunuz birliğinizin emsali olan üretici örgütlerinin neler yapabildiğinden bahsedeceğim. Avrupa Birliği'ndeki durumu kolay anlatabilmek için konuya tarım çerçevesinde genelden başlayıp, hayvancılık, et ve süt boyutunda özele doğru örnekler ile ineceğim.

Avrupa Birliği'nde 27 üye ülke arasında ortak faaliyetler yürütebilmek her alanda ortak politikalar üretilmek zorunda kalmıştır. Bunlar içinde en fazla mevzuata ve bütçeye sahip olanı gelen Ortak Tarım Politikasıdır. Bu politikanın uygulanabilmesi ve Avrupa Birliği (AB) içinde pazarın ortak kuralları altında yönetilebilmesi için Ortak Piyasa Düzenleri (OPD) oluşturulmuştur. OPD; üretim, destekleme, işleme, pazarlama, dış ticaret, stoklama, kalite/pazarlama standartları, tüketici bilgisi, rekabet kuralları, piyasa istihbaratı ve üretici örgütlenmesi gibi konularda hükümler içermektedir. Bu kuralların uygulanması aşamasında üretici örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Ayrıca Kırsal Kalkınma Tedbirlerinin uygulanmasında da yine üretici örgütlerine özel sorumluluklar verilmektedir.

Tablo 2. Hayvansal Ürünler Üretici Örgütleri ve Faaliyet Çatışması

Birim	Faaliyetler
Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri (Haykoop, Tarkoop, Köykoop, Orkoop)	Girdi Temin, Kayıt, Üretim, Et ve Süt Pazarlama
Sulama Kooperatifleri	Kayıt, Üretim, Et ve Süt Pazarlama
Süt Üretici Birlikleri	Kayıt, Üretim, Süt Pazarlamaya aracılık
Kırmızı Et Üreticileri Birlikleri	Kayıt, Üretim, Et Pazarlamaya aracılık
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri	Girdi Temin, Kayıt, Üretim, Et ve Süt Pazarlama
Damızlık KoyunKeçi Yetiştiricileri Birlikler	Girdi Temin, Kayıt, Üretim, Et ve Süt Pazarlama
Damızlık Manda Yetiştiricileri Birlikleri	Girdi Temin, Kayıt, Üretim, Et ve Süt Pazarlama

Avrupa Birliği'nde üye devletlerin bu kadar çok yetkiyi üretici örgütlerine devretmelerinin kendilerine göre haklı gerekçeleri bulunmaktadır. Özellikle AB Komisyonu, tarımsal verilerin doğruluğunu takip etmek ve kararların uygulanabilirliğini arttırmak için OPD hükümlerinin uygulanmasında üretici örgütlerine önemli resmi roller vermektedir. Ayrıca üye ülkelerde devlet yetkili makamları da, tarımda hedeflerine ulaşabilmek için piyasa müdahalesi ve girdi desteği, standartlara uyumun kontrolü, arzı düzenleme ve denetleme, çevreyi koruma ve kırsal kalkınma gibi konularda aldıkları önlemleri üretici örgütleri aracılığıyla yürütmektedirler.

Bu yöntemle, üye devletler açısından sahada büyük kolaylıklar sağlamakta ve devlet hizmetleri daha ucuza mal olmaktadır. Sanırım bizde de yukarıda sayılan hizmetleri yerine getirilmesinde güçlü üretici örgütlerimize yetki devriyle görev verilmesinin zamanı gelmiştir. Tabii ki bu bir sorumluluk devri değil. Sorumluluk her zaman devlete aittir. Böylece devlet aslı görevleri olan idare ve kontrol faaliyetlerini daha etkin yapabilecektir.

AB'de Üretici Örgütlerine verilen görevler, üründen ürüne ya da alt politikalara göre değişmektedir.

Genel bir yaklaşımla bu görevler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1. Üretimi, talebe bağlı olarak kalite, standart ve miktar açısından düzenlemek.
2. Üyeleri tarafından üretilen ürünlerin piyasa değerini arttırıcı işleme, paketlenme, ambalajlama gibi faaliyetlerde bulunmak
3. Pazarlanma aşamasında doğrudan satış, sözleşme, mezat gibi faaliyetlerde bulunmak,
4. Piyasada fiyat istikrarını sağlayıcı müdahalelerde bulunmak.
5. Üyeleri tarafından üretilen ürünlerin piyasaya satışını ve buna göre üretimini programlamak üzere Üretim ve Pazarlama Planları oluşturmak.
6. Uygulama için bir fon oluşturmak ve bunu finanse etmek
7. Üretim maliyetlerini azaltıcı tedbirler almak.
8. Sektöre verilen Destekleme, depolama, girdi gibi destek fonlarını ve maddi tazminatları üyeleri arasında paylaşmak,

9. Üyeleri, üretim ve pazarlama ile ilgili her faaliyetlerini kayıt altına almak.

10. Ürünlerin işlenmesi ve atıkların değerlendirilmesinde çevreyi koruyucu tekniklerin uygulanmasını sağlamak.

11. Su ve toprak kaynakları ile peyzajın korunması ve biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesine yönelik uygulamaları teşvik etmek.

12. Kırsal Kalkınma Politikalarının uygulanacağı yerde bulunan güçsüz üreticilerin ekonomik faaliyetlere katılımını desteklemek ve yönlendirmek

Avrupa Birliği küresel ekonomik değişimlere karşı tarımında sürdürülebilir tedbirlerin alınmasında üretici örgütlerine verdiği önemi bir önceki mevzuata göre daha da arttırmak için, 2013 yılında Ortak Tarım Politikası kapsamında Ortak Piyasa Düzenleri ile ilgili yeni bir mevzuat daha çıkartmıştır. Ayrıca bu mevzuatla birlikte piyasada pazarlamanın önemi daha da arttırılmıştır. Yani eskiden piyasa düzenleme için kullanılan ve üretici örgütleri tarafından üretim planlaması amacıyla yapılan "Operasyonel Program" adı verilen yöntem, yeni

düzenleme ile “Üretim ve Pazarlama Planları” olarak değiştirilmiştir. Çünkü AB, geçen dönemlerde piyasa düzenleri ile ilgili kararlarının üreticiye yeterli kazancı getirmede için ilgi görmediği tespit etmiş ve bunu daha cazip hale getirebilmek için pazarlama ile ilişkisini kurmak zorunda kalmıştır. Bundan sonra stoklar ve üretim kaynakları üzerinde baskıyı hafifletecek ve toplumun ihtiyacı kadar bir üretimi planlarken, piyasanın talep ettiği kalite, standart ve miktar dönemler ve bölgeler halinde pazarlama sistemi içinde dikkate alınarak hazırlanacaktır.

Et ve süt, Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasının en bilinen Ortak Piyasa Düzenleridir. Aşağıda her birinin uygulanmasında üretici örgütleri ile ilgili durum ayrı ayrı ele alınmıştır.

Hayvancılık sektöründe, kırmızı et tüketiminin kişi başına yaklaşık 60 kg olduğu AB’de, üretimin 2/3’ü küçükbaş hayvandan ama özellikle domuzdan karşılanmaktadır. En önemli girdi olan yem üretimi açısından avantajlı iklim şartları da dikkate alındığı zaman bu miktara nasıl ulaşılabildiği daha iyi anlaşılmaktadır.

Bu üretimin gerçekleşmesinde dikkat çeken bir başka etken ise, kooperatiflerdir. Hayvancılığın diğer alanlarında olduğu gibi etin üretimi, kesimi, işlenmesi ve ticareti konularında kooperatifler piyasada etkin bir rol oynamaktadırlar. Hem girdi temini, hem de sürdürülebilirlik açısından ot-et dengesi üzerine kurulmuş “Yeşil Ekonomi” ile ilgili yeniliklerin yaygınlaştırılmasına dair çalışmalar kooperatifler tarafından sürdürülmektedir. 2013 yılında çıkartılan 1308 sayılı temel Kanun ve buna istinaden 2016 yılında çıkan 492 sayılı Yönetmelik’le belirlenen esaslar çerçevesinde; mevcut örgütler, bölgeyi temsil edebilecek düzeyde bir araya gelerek Üretici Örgütleri (Producer Organisations-PO) kurmaktadır. Bunlar sektörün kayıt altına alınmasında, üretimde, pazarlamada, özellikle sözleşmelerin yapılmasında, kırsal kalkınmada ve çevrenin korunmasında AB’nin Ortak Piyasa Düzenleri kapsamında önemli görevler üstlenmektedirler. Üye ülkeler, verimliliğin ve çiftçi gelirlerinin artırılması

ve bununla birlikte tüketici fiyatlarının da ulaşılabilir olması konularında Üretici Örgütlerine sorumluluklar vermişlerdir.

AB’de süt sektöründe, İkinci Dünya Savaşı sonunda yaşanan büyük açlığın yarattığı korkunun da etkisiyle oluşturulan düzenlemeler ile önceleri kendine yeterlilik amaçlanmıştır. Zamanla üretim hesap edilenden fazla artmış ve bir zamanların meşhur süt tozu ve tereyağı dağları oluşmuştur. Bu durum AB bütçesine büyük yük olmaya başlayınca peş peşe reformlar yaşanmıştır. Süt sektöründe kısıtlamalar getirmeye çalışılan bu reform uygulamaları sırasında genellikle başrolü üretici örgütleri (Producer Organisation-PO) oynamıştır. En son 2013 yılında yayınlanan yeni mevzuatta bu durum daha da belirgin bir hale gelmiştir. Süt üreticileri, mandıracılar, tedarikçiler, perakendeciler şeklinde uzayan değer zincirinde giderek artan fiyatlar sonucu yaşanan sorunlar özellikle üreticinin piyasada kaybetmesine neden olunca; 2015 yılında kota sistemi kaldırılmıştır. Yerine çiftçiler ve mandıracılar arasındaki sözleşmeye yönelik “paketlenmiş süt” olarak adlandırılan politika ile sektörde önemli değişiklikler yapılmıştır. Burada da yine kooperatif tabanlı üretici örgütleri ön plana çıkmaktadır.

AB’de üretilen sütün üretici örgütleri aracılığıyla kayıt altına alınma ve sanayiye gitme oranı %95’dir. AB’de yaşanan krizler ve reform süreçleri üretici örgütlerinin bir araya gelmelerine, hatta üye ülkeler arası Avrupa Süt Kurulu adlı şemsiye bir üst üretici örgütü kurulmasına neden olmuştur.

Bu arada AB’de ıslah çalışmalarının önemli bir bölümü kooperatif temelli örgütler tarafından yapılmaktadır. Bu açıdan bizdeki yetiştirici birliklerinin kooperatifler yasasına uygun kurulmaları durumu, AB ile tam bir benzerlik göstermektedir. Mevzuata göre bizim birliklerimiz aslında birer kooperatif gibi çalışmakta, özellikle pazarlama açısından diğer birliklere göre önemli avantajlara sahip bulunmaktadır.

AB’de bu alanda çatı örgüt, hayvancılık ve üreme alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların bir araya geldiği

Çiftlik Hayvan Yetiştiricileri Avrupa Forumu (European Forum of Farm Animal Breeders / EFFAB) adlı bir birliktir. EFFAB üyeleri, geviş getiren hayvanlar (runimnantlar), domuzlar, kümes hayvanları, balık ve kabuklu deniz ürünleri gibi farklı çiftlik hayvan türlerinin genetik geliştirilmesinde rol oynamaktadır. Avrupa’daki ıslah amaçlı hayvan yetiştiricilerinin büyük çoğunluğunu temsil etmektedir. Küçük kooperatiflerden küresel pazarda lider olan büyük özel şirketlere kadar çok bir tipte 40’dan fazla üyesi bulunmaktadır. Bu kadar çeşitli örgüt tipini aynı çatıda toplamalarının amacı, Avrupa’da hayvancılık faaliyetleri ıslah faaliyeti gösterenler için uygun bir ortam sağlamaktır. Böylelikle hayvancılık ve üreme alanındaki sürdürülebilir gelişmelere destek veren politik ve toplumsal bir ortam yaratarak üyelerini desteklemektir. Bu üst birliğin yanı sıra üyelerin kendi ulusal ıslah merkez birlikleri ve bunların altında hayvan türüne özel alt yapılar halinde örgütler bulunmaktadır. Bunlar bir yandan ikincil ürün olan et ve süt üretim ve pazarlama işi ile uğraşmakta ama öncelikle genetik materyal üretimi, kontrolü, geliştirilmesi ve bu ürünlerin pazarlanmasıyla ilgilenmektedirler. Bu arada genetik temellere dayanan coğrafi işaretler ile de ilgili belirleyici ve uygulayıcı birim olarak görev almaktadırlar.

Sütte özellikle küçükbaş yetiştiricilikte ıslahı üzerine çalışan üretici örgütleri Avrupa’da, özellikle Fransa’da başarıyla uygulanmaktadır. Fransa’nın ünlü Roquefort (Roquefort) peynirleri buna güzel bir örnek olarak verilebilir. Fransa’nın güneyinde küçük bir kasaba olan Roquefort Kasabası bu küflü koyun peynirinden sadece ihracattan yılda 1 milyar Avro para kazanmaktadır. Bölgede jeolojik olaylar sonucu oluşan mağaralardaki küfü kullanarak, sadece bölgede yetişen koyunların ve keçilerin sütünden yapılan peynire ayrıcalık kazandırılmaktadır. Bu özelliğe sahip olmak şartıyla peynir üretim işlemi Coğrafi İşaret olarak tescillenmektedir. Fransız Tarım Bakanlığı’na bağlı bir Enstitü tarafından verilen geleneksel üretim tekniği ile üretim yapıldığına dair Ape-lasyon Sertifikası (Appellations d’Origine Protegee /Kontrollü Köken Adlandırması) sahibi olan bu peynirin fiyatı bir anda artmaktadır.

Bütün bu işler örgütlü bir şekilde yapılmaktadır. Hiç kimse dışarıdan gelip bu sistemin içine girememektedir. Üreticiler ve işleyiciler bir araya gelerek peynirlerine sahip çıktıkları federasyon şeklinde bir yapı oluşturmuşlar. Mağazaları turistik bir yer haline çevirmişler. Müze, mahzenler, satış yerleri, restoranlar derken kasabanın kendisi bile ciddi bir kazanç kapısı haline gelmiştir. Bu sayede piyasada 8 Avro olan alelade koyun peynirinin ücreti, büyük şehirlerde marka olarak 50 Avroya kadar çıkmıştır.

Bizim ülkemizde kilosu yaklaşık 3 Avro'ya satılan Konya'nın küflü peyniri, Erzurum'un güvermiş peyniri ve Karadeniz'in küflenmiş tulum peyniri bulunuyor. Bizim üretici örgütlerimiz de peynir üretip satıyorlar. Bunlar çok kaliteli peynirler olsalar da piyasada rekabet edebilmek için düşük fiyatlarla satılmaktalar. Yani sütün katma değerini arttırmalarına karşın peynirin katma değerini arttıramamaktadırlar. Halbuki bir peynir cenneti olan ülkemizde farklı lezzetlerde onlarca peynir çeşidi bulunmaktadır. Bunların, üreticiden nihai tüketiciye gelinceye kadar her el değiştirdiğinde fiyatı artmaktadır. Ekonomide adına değer zinciri dediğimiz merdivene benzer bu yolda yer alan basamak sayısı arttıkça, ürünün değeri dolayısıyla fiyatı artmaktadır. O zaman bu basamak sayısını azaltabilecek tedbirlerin alınmasıyla sorun çözülebilecektir. Ama bunu yapabilmek çok zordur. Piyasanın talep ettiği miktarda ürünü, hem standartlar hem de kalite açısından uygun bir şekilde üretmek, tüketicinin ayağına kadar ulaştırmak için birçok basamaktan geçilmesi gerekmektedir. Yani basamak sayısını hemen azaltmak kolay değildir. Bu durumda bir yandan basamak sayısı mümkün olabilecek en az sayıya indirilmeye uğraşılırken, diğer yandan da her basamakta yer alan taraf sayısını azaltmak gerekmektedir. Yani değer zinciri denilen bu merdivenin her basamağında farklı bir kesimin yer alması yerine, bir tarafın birden fazla basamakta yer alması sağlanmalıdır. Burada bu işi başarması beklenen ilk taraf, doğal olarak üretici olacaktır. Çünkü bir işin üretiminden sorumlu olan kesimin

devamında diğer işlerle de ilgilenmesi doğal bir süreç olarak düşünülecektir.

İşte sorunun başladığı nokta tam burasıdır. Değer zincirinde üreticinin üretimden sonra tüketiciye kadar uzanan yolda daha çok rol alması için ciddi bir finansa ve piyasada yer alan diğer kesimler ile rekabet edebilecek güce sahip olması gerekmektedir. Ama ekonomik yönden zaten ciddi olarak zayıf olan çiftçinin bunu tek başına başarması imkansızdır. Çiftçinin piyasada tek başına zayıf olan mücadele gücü, ancak birliği altında bir araya gelerek artabilir ve büyük bir rekabet avantajına dönüşebilir. Bu rekabet üstünlüğü ile çiftçi hem tarım üreticisi olmaktan öteye geçerek, ürettiği ürüne katma değer katabilir ve bunu nihai tüketiciye ulaştırma konusunda yeni kısa yollar oluşturabilir. Bu durumda ürünün fiyatı ile ilgili eş zamanlı iki durum gerçekleşecektir. Üretici birçok noktada yer alacağı ve her seferinde para kazanacağı için geliri artacaktır. Fakat bu artış hep aynı üretici örgütü tarafından gerçekleştirileceği, bir kabızmal ya da aracı kadar yüksek kâr oranı ile olmayacağı için tüketici aynı ürün için daha az para ödeyecektir. Yani alanın ve satanın mutlu bir şekilde razı olduğu Kazan Kazan durumu ortaya çıkacaktır.

Fransız çiftçisi 1920'li yıllardan beri bu işi kendi örgütleri aracılığıyla kendileri

başarıyor. Devletten ise resmi izinler ve belgelendirmeler konusunda neredeyse hiçbir destek almıyorlar. Piyasada bir otorite olarak gerektiğinde devletle bile müzakerelerde bulunuyorlar. O zaman bizim birliklerimizin de artık bir adım daha öteye geçme zamanı gelmiştir. Avrupa Birliği'ne tam üye olalım ya da olmayalım; uyum çalışmalarını tamamlayarak, bizim yetiştiricimizin Avrupa'daki emsalleri ile rekabet edebilmesi için öncelikle örgütlenmesi ve örgütlü güçlerini iyi kullanması, sektörde etkinliğinin artması gerekmektedir. Eminim ki; birliğimiz bu adımı attığında en büyük destekleyici devlet olacaktır.

Aşağıda sahip olduğumuz imkanlar ve bu çerçevede yapabileceklerimiz yer almaktadır.

Türkiye nüfus sıralamasında dünyada 16., Avrupa Birliği içinde ise 2. sıradadır. Bu nüfusun beslenme ihtiyacının karşılanması ve ekonomiye katkı sağlanması açısından tarıma büyük ihtiyaç duyan Türkiye, 24,5 milyon hektar tarıma uygun işlenebilir arazi varlığı ile dünyada 12., AB'de ise 1. sırada yer almaktadır. Tarımsal üretimi bakımından FAO verilerine göre Türkiye birçok bitkisel üretimde birçok üründe ya ilk sırada ya da ilk beşte yer almaktadır. Türkiye tarımsal ekonomik büyüklük açısından, Fransa, İspanya ve İtalya gibi tarıma ciddi destekler

sağlayan ülkeleri geride bırakarak Avrupa'da 1'inci sırada, Dünyada ise 7'inci sırada bulunmaktadır. Bu başarılı durum, hayvancılıkta benzer durumdadır. Dünya bal üretiminde 2. , et üretiminde ise 11. sırada yer alınmaktadır. Ülkemiz çiğ süt üretiminde FAO verileriyle Dünyada genellikle 9. sırada yer almıştır. Bunun daha yukarı çekilmesi ve sektörün dış ticarete daha rekabetçi bir konuma gelmesi için gelişmiş ülkelerdeki uygulamalar dikkate alınarak; piyasa alt yapılarının güçlendirilmesi, ihtisaslaşma, ölçek ekonomisi, hayvan hastalıklarının kontrolü ve eradikasyonu, AB kalite standartlarının sağlanması gibi hususlarda ilerlemelere devam edilmelidir.

Mevcut üretici örgütlerimiz tedarikten depolamaya, işlemeden pazarlamaya kadar birçok alanda, piyasanın talep ettiği kalite ve standartta sütün soğuk zincir altında üretilmesine katkı sağlamaktadırlar. Son yıllarda özellikle AB'ye uyum süreciyle büyük gelişmeler sağlayan süt sektörümüzün üretimde ve işletmelerde hijyen standartları, hayvan refahı, verimlilik gibi konularda AB'ye uyum sağlamakta olduğu görülmektedir. Bu gelişmelere bağlı olarak AB'ye ihracat kapıları da açılmıştır. Bu başarının devam ettirilebilmesi için AB'deki düzenlemelerle uyumlu, istikrarlı ve düzenli bir piyasa yapısının ülkemiz koşullarına uygun olarak oluşturulması gerekmektedir.

Burada süt üretimde etkin olan birliklerimize üretimi piyasanın talep ettiği kalite, standart ve miktarda planlayabilme, üreticisinin ürününe değer zincirinde hak ettiği fiyatı sağlayabilme, gerektiğinde piyasalara müdahale edebilme gibi önemli görevler düşmektedir. Bunun için AB'deki emsalleri gibi üretim öncesinden sofrada tüketici memnuniyetine kadar her aşamada piyasada rekabet gücüne sahip, yönlendirici ve politikalarda belirleyici olmalıyız.

Koyun keçi yetiştirici birliklerimiz, ulusal ve uluslararası pazarda rekabet güçlerini arttırmak için, gerek kapasitelerini gerekse teknik yönlerini geliştirmeye yönelik yukarıda belirtilen sorunların çözümüne yardımcı olabilecek bazı temel hedefler koymaları ve bu hedefleri hayata geçirecek aşağıdaki belirtilen çalışmaları yapmaları faydalı olacaktır:

1. Değer zinciri yönetiminde etkin bir rol üstlenerek, ürettiği ürünün katma değerini artırıcı tedbirler alarak bu doğrultuda yatırımlarda bulunabilirler.
2. Üretici örgütleri aracılığı ile üretimi piyasa taleplerine ve hatta ilerideki yatırımlara göre planlayarak, ürünü sözleşmeli bir şekilde pazarlayabilirler.
3. Markalaşma, franchising gibi iş modelleri oluşturarak sektördeki şirketlerle stratejik işbirliği kurabilirler.
4. Bulundukları bölgede diğer üreticilerin de ürünlerini değerlendirecek imkanlar oluşturarak sektörde küçük üreticinin gelirlerini arttırabilir ve piyasada her açıdan sürdürülebilir bir rekabet gücü sağlayabilirler.
5. Ulusal ve uluslararası pazarlarda ciddi bir rekabet gücüne sahip olmalarını sağlayacak bir kurumsal kapasite oluşturulabilirler.

Ayrıca birliklerimiz, uluslararası ilişkilerden ve fonlardan da faydalanarak uluslararası kuruluşlar ya da ülkelerle kurulacak ikili ilişkiler ile içinde bulunduğumuz coğrafi koşullarımızı ve uluslararası avantajlarımızı piyasada rekabet gücüne çevirebilir.

Türkiye ile öncelikle komşu ülkeler, Türk kökenli ülkeler, müslüman ülkeler ve AB ülkeleri arasında tarım sektöründe bulunan üretici örgütlerinin geliştirilmesi ve ekonomik açıdan güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunulabilir.

Bu kapsamda aşağıdaki etkinlikler yapılabilir:

1. Her iki taraf üretici örgütleri arasında teknik eğitim, uzman değişimi konularında bilgi ve deneyim paylaşımı yapılabilir,
2. Ürünlerimizin üretilmesi, işlenmesi ve depolanması konularında ortak yatırımda bulunma şeklinde karşılıklı işbirliğine gidilebilir,
3. Dünya pazarlarına birlikte açılmaya fırsat verecek ortak markalar oluşturulabilir,
4. Birlikte fuarlar ve sergiler düzenlenebilir ya da dünya çapındaki büyük etkinliklere ortak standlar ile katılım sağlanabilir.

Hayvancılıkta dünya çapında küçümsenmeyecek bir potansiyele sahip olan Türkiye'nin, aynı başarıyı rekabet alanında da gösterebilmesi birliğimizin ülke hayvancılığına sağlayacağı katkı oranında olacaktır. Bu nedenle daha güçlü bir Türkiye'nin yolu daha güçlü tarımdan, güçlü tarımın yolu ise; yetiştiricinin güçlü ve etkin örgütlenmesinden geçmektedir.

Büyük Önder Atatürk'ün örgütlenme ile ilgili "Muhakkak birleşmede kuvvet vardır. Kooperatif yapmak, maddi ve manevi kuvvetleri, zeka ve maharetleri birleştirmektir." sözü hepimiz için yol gösterici olacaktır. ■

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK, BİNLERCE ÜRETİCİYLE İFTARDA BİR ARAYA GELDİ

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı (TÜDKİYEB) ve Van Birlik Başkanı Nihat Çelik, memleketi Erciş'te hemşerileriyle iftar yemeğinde bir araya geldi.

Erciş Kardelen Çok Amaçlı Salonunda organize edilen iftar programına Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Vekili, Erciş Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü, Erciş, Gürpınar, Muradiye, Çaldıran, Özalp, Gevaş muhtar dernek başkanları, Çaldıran Ziraat Odası Başkanı, Erciş ve çevre ilçelerden gelen 150 muhtar, çiftçi, üretici ile binlerce davetli katıldı.

İftarda bir konuşma yapan TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik; birlik ve beraberlik mesajları verdi. Temsil ettiği kurumun hak ve hukukunu her platformda koruyacağını belirten Çelik, "Bugün maşallah Van burada, halk burada, çiftçi burada, üretici burada, yetiştirici burada, dolayısıyla ben de bir hemşerinizi olarak sizlerin arasında olmaktan, iftarı sizlerle birlikte açmanın onurunu, gururunu ve mutluluğunu yaşıyorum. Tabii ki, iftar sofrasının etrafında inşa edilen manevi köprülerle kalplerimize huzur, yüreklerimize sıcaklık veren bu kutlu günde, davetimize icabet ederek aynı

sofranın etrafında bir araya geldiğimiz tüm dostlarıma şükranlarımı sunuyorum. Maneviyatın zirve yaptığı mübarek Ramazan ayının eşsiz mana yüklü derin iklimlerden feyizlenerek ibadetlerimizi yapmaya gayret ettiğimiz şu günlerde, inşallah Yüce Allah tuttuğumuz oruçları, yaptığımız duaları ve yardımları kabul eder üzerimizdeki ihsani mağrifetini ve himmetini bizlerden esirgemez." dedi.

AK Parti'den aday adaylığı başvurusu yaptığını da hatırlatan Çelik, "Hepinizin bildiği gibi bir müddet önce ben de AK Parti'den Van milletvekilliği için aday adayı oldum. Bu süreçte temayül yoklamasında özellikle oy kullanan mahalle, köy temsilcilerim, teşkilat mensubu arkadaşlarımızın bana olan o bakışlarındaki umudu hiçbir zaman için inanın unutmayacağım. Çünkü arkadaşlarımız çok umutlu ve bizlerden hizmet bekliyordu. Ama bazen şer bildiğinizde hayır vardır. Bunlar bizim için birer imtihandır. Ankara'da da diyorum, o umutlarınıza buradan selam olsun. Erciş'e, Van'a, diğer şirin ilçelerimizin halkına selam olsun. Bizlere destek veren insanlara selam olsun. Şeref ve namusum üzerine sizlere söz veriyorum, bu can bu bedende olduğu sürece sizlere hizmet vermeye devam edeceğim, yılmayacağım ve bizleri yıldıramayacaklardır. Sizlerle, yetiştiricilerle gurur duyuyorum." ifadelerini kullandı.

Bayram öncesi son 10 gün içinde Van'daki 18 bin işletmeye Bakanlık ile birlikte 33 milyon TL destekleme ödemesi yapıldığını da anlatan Çelik,

"Öncelikle 18 bin işletmemize Bayram öncesi 33 milyon TL destekleme sağlayan Bakanımız Ahmet Eşref Fakıba'ya şahsım ve tüm üyelerim adına teşekkür ediyorum. Bu arada, üreticilerimizin de menfaatini gözetmek için seçilecek milletvekillerimizle hep beraber uyum içerisinde sizlere hizmet etmeye devam edeceğiz. Her zaman, her yere sizin ayağınıza bizler geleceğiz. Bu verilen destekleme miktarlarının artırılarak devamını sağlayacağız inşallah. Bizlerin birbirimize ihtiyacı var. Bugüne kadar hizmet etmiş milletvekillerime teşekkür ederken, 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimlerinin de ülkemize, milletimize hayırla vesile olmasını temenni ediyorum. Hepinize hayırlı iftarlar, mutlu bayramlar diliyorum." ifadelelerinde bulundu.

MALATYA KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİNDEN PARAZİTLERLE MÜCADELE KURSU

Hayvanların telef olmasına neden olan zararlı parazitlerle mücadeleye önem veren Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı İhsan Akın, parazitlerle mücadele ile ilgili bir kurs açacaklarını söyledi.

Zararlı parazitlerle mücadeleye önem verdiklerinin altını çizen Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı İhsan Akın, "Parazitlerle mücadele ile ilgili bir kurs açacağız inşallah. Battalgazi Halk Eğitim Merkezi, Battalgazi Milli Eğitim Müdürlüğüyle ortaklaşa yaptığımız proje kapsamında Birlik olarak eğitim kursumuzu Türkiye'de ilk defa yine Malatya'mızda açacağız. Milli hasılaya, ekonomiye katkısı olacak olan bu projenin asıl faydasını ise sonbahar ayında hayvanların yaylalarından ahırlarına inerken göreceğiz." dedi

Yaylalardan dönen hayvanlarda daha çok ortaya çıkan parazit sıkıntısına karşı savaş açtıklarını belirten Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı İhsan Akın konuya dair önemli açıklamalarda bulundu.

Birlik Başkanı Akın, yaptığı açıklamada parazitlerle mücadele konusunda müjde niteliğinde olan çalışmalar için "Biliyorsunuz inşallah bu hafta içerisinde parazitlerle mücadele ile ilgili bir kurs açacağız. Battalgazi Halk Eğitim Merkezi ve Battalgazi Milli Eğitim Müdürlüğüyle ortaklaşa yaptığımız proje kapsamında Eğitim Kursumuzu Türkiye'de ilk defa yine Malatya'mızda açacağız, Birlik olarak.

Kursla alakalı hem uygulamalı saha eğitimi hem de koyun kırkımında yıkama yani parazitlerle mücadelede yıkamanın önemini ele alacağız.

İlaçlama konusunda da neler yapmamız gerekir, nasıl hareket etmemiz gerekir bunları ele alarak yetiştiricimizi bilgilendireceğiz." ifadelerini kullandı.

Sözlerine devam eden Birlik Başkanı Akın: "Tabii bizim yıkama tanklarımız var. Bu yıkama tanklarımız, koyun banyolarımız, koyun yıkama makinelerimiz Malatya'da biliyorsunuz gezici olarak yaylalara çıkarken ve yaylardan inerken kullanılıyor şu anda bir ilçemizde devam ediyor. Bu proje yaylaya çıkarma dönemi için biraz geciktiğinden, şimdi yayladan inerken önem kazanacak.

Bütün yetiştiricilerimize belki yetiştiremeyebiliriz ama yerel yöneticilerin vereceği destekle biz bunların sayısını arttırsak Malatya'mızdaki birçok bölgemizde bunları kurabilirsek, özellikle milli ekonomiye ve milli hasılaya fayda sağlayacaktır.

Hayvanların telef olmaması, sıkıntı yaşamaması adına ilaçlamanın ne kadar hayati önem taşıdığını ve faydasını ileriki süreçte özellikle sonbahar ayında hayvanların yaylalarından ahırlarına inerken göreceğiz.

Daha fazla hayvan yıkayarak, parazitlerle mücadele ederek koyun yıkama makinelerinin, koyun banyolarının ve bu projenin faydasını asıl sonbahar ayında göreceğiz." şeklinde konuştu.

DAVRAZ DAĞI ETEĞİNDE YUKARI GÖKDERE YAYLA ŞENLİĞİ DÜZENLENDİ

Eğirdir'e bağlı Yukarı Gökdere Köyü, Belkuyu Yaylası'nda düzenlenen "Yayla Şenliği"ne ev sahipliği yaptı.

Yukarı Gökdere Köyü Muhtarlığı tarafından ilk kez geniş çaplı düzenlenen şenliğe; İlçe Milli Eğitim Müdürü İdris Sezgin, İsparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yaşar Köroğlu ve Yönetim Kurulu üyeleri, Ak Parti Eğirdir İlçe Başkanı Veli Gök, köy halkı ve davetliler katıldı.

Yukarı Gökdere Köyü'ne 10 km. mesafede, Davraz Dağı eteğindeki en yüksek yayla olan (2050m.) Belkuyu Yaylası Şenliğine katılanlara muhtarlık tarafından kavurma, pilav, helva ve meyve suyu ikramında bulunuldu.

Davraz Dağı zirvesinden şenlik alanına yamaç paraşütü ile bir atlayış gerçekleştiren İsmail Ural Sarı, Şenliğe ayrı bir renk kattı. Yukarı Gökdere Köyü Muhtarı Mehmet Özdemir, bu yıl ilk kez geniş çaplı düzenlenen Şenliğe yaklaşık 700 kişinin katıldığını ve Belkuyu Yaylası'nda düzenlenen şenliğin geleneksel hale getirileceğini söyledi.

KIRKLARELİ KIVIRCIĞI MARKALAŞACAK

Kırklareli'nde nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan ve 7 yıl önce Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından koruma altına alınan 'kıvırcık koyunu' ırkının geliştirilmesi ve coğrafi işaret alınması amacıyla iş birliği protokolü imzalandı.

Trakya Kalkınma Ajansı ve Kırklareli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği arasında imzalanan protokol ile Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi işaret başvurusu yapılması hedefleniyor.

Trakya Kalkınma Ajansı binasında düzenlenen törende, protokol Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Mahmut Şahin ile Birlik Başkanı Bülent Oral tarafından imzalandı.

İmzalanan protokolün ardından gazetecilere açıklamada bulunan Oral, kıvırcık ırkının et kalitesi yönünden Türkiye'de koyun ırkları arasında ilk sırayı aldığını söyledi.

Kırklareli'nin küçükbaş hayvancılığın üretim merkezi haline gelmesi için çabaladıklarını aktaran Oral, "Kırklareli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği üyelerimize hizmet edebilmek için gece gündüz çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Küçükbaş hayvancılığının et, süt ve yapağı verimini yükselterek ilimizin küçükbaş hayvancılığının üretim merkezi haline gelmesini sağlamak için çalışmalarımız ilk günde olduğu gibi önümüzdeki süreçte de devam edecek. Kırklareli kıvırcığını her fırsatta anlatmaya ve tanıtmaya çalışıyoruz." diye konuştu.

Koyunculukta damızlık seçimi nasıl olmalı?

Prof. Dr. Osman TORUN

Çukurova Üni. Ziraat Fak. Zootečni Bölümü
Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü

Prof. Dr. Lütfi ÖZCAN

Emekli Öğretim Üyesi

Sürüde verimi yüksek olan hayvanları barındırırsak, kaliteli bir sürü olur. Böylece, kârlı bir hayvancılık gerçekleşir.

O halde yetiştirici ister az verimli yerli ırk ister yüksek verimli kültür ırkı veya bunların melezlerini yetiştirtsin mutlaka en iyi hayvanları yetiştirmelidir.

Verimi yüksek hayvanları bilmek, tanımak gerekir ve gelecek yavruların ebeveynleri olarak bunları kullanmak gerekir. Yani, damızlık hayvanı seçebilmek gereklidir.

Damızlık koyun nasıl olmalıdır?
Nasıl seçilmelidir?

DAMIZLIK SEÇİMİ NEDİR?

Damızlık seçimi yüksek verimli koyunları sürüde tutup, verimi düşük olanları sürüden ayırmak demektir.

Sürüye damızlık olarak katılan toklular; doğumda, sütten kesimde, kırım mevsiminde ve koç katımında olmak üzere hedefe göre yılda en az 4 kez damızlık seçimine tabi tutulmalıdır.

DAMIZLIK SEÇİMİ NE DEĞİLDİR?

Koyun yetiştiriciliğinde amaç en az masrafla kaliteli ve fazla ürün elde etmektir.

Türkiye'de yıl içinde üretilen bütün dişiler, damızlık olarak sürüye alınırlar, buna karşılık kısırlar, sakatlar, çok yaşlılar, verimsizler tek veya çift memesi körler sürüden çıkarılırlar. İşte bu damızlık seçimi değildir.

Yetiştirici masraf yapmadan geliri arttırmak ister. Bunu da koyun başına verimi arttırmakla değil, sürüdeki koyun sayısını çoğaltarak sağlayacağını düşünür. Bunun sonucu olarak da köy ortak malı mera ve otlaklarda aşırı otlatılmaktadır.

DAMIZLIK NASIL OLMALIDIR?

Sürüdeki bütün dişi toklular sürüde tutulursa, yani verimlerine göre en iyileri sürüde tutulup diğerleri ayrılmazsa sürü büyür, masraf artar ve koyun başına verim azalır.

Yaşlı hayvanların çeşitli sebeplerle sürüden ayrılması damızlık seçimi değil, ayıklama. Ayıklama ile genetik verimlikte artış sağlanamaz.

Öyle ise, damızlık koyun:

- Vücudu düzgün, kusursuz
- Kendi ırkının özelliklerini taşıyan
- Yüksek verimli
- Hastaliksız ve uzun ömürlü
- Döl verimi yüksek

koyun demektir.

DAMIZLIK SEÇİMİ NEDEN ÖNEMLİDİR?

Koyundan et, süt ve yün elde edilir. Hangisine ağırlık verilecek ise ona göre koyun ırkı kullanılmalıdır.

Tabii, üç ürün de aynı derecede yüksek olamaz. Ama hiç değilse ikisi bakımından yüksek verim sağlayan koyunlarla üretim yapılmalıdır.

Ayrıca, bir hayvanda bazı ürünler çok iyi olabilir. Fakat bu özelliklerin tamamının bu koyunun kuzularında görülmesi beklenemez. Bu durumu her tecrübeli yetiştirici bilir. Tersine olarak bazen orta kaliteli hayvanların da çok iyi kaliteli döl verdiği görülmüştür.

Öyleyse damızlık seçiminin esas hedefi, koyun sürüsünde en üstün hayvanları bularak bunları uygun şekilde çiftleştirmektir. Böylece üstün yeteneklerin döllere geçmesini sağlanacaktır.

DAMIZLIK NASIL SEÇİLİR?

Koyunların dış görünüşlerinde farklılıklar, sadece genetik değil beslenme ve mera koşulları gibi bir çok çevresel faktörlerle de ilişkilidir. Bundan dolayı sadece dış görünüme bakarak damızlık seçilirse çok defa büyük yanlışlıklara neden olunmaktadır.

Diğer hayvan türlerinde olduğu gibi koyunlarda da damızlık seçimi yöntemleri genellikle iki grup altında toplanır.

- Dış yapıdan ve
- Verim kayıtlarından yararlanılarak (genetik değeri hesaplayarak).

DIŞ YAPI ÖZELLİKLERİNE BAKARAK DAMIZLIK SEÇİMİ

Koyunculukta uzun yıllardan beri uygulanan ve hala da yaygın olarak başvurulan bir yöntemdir. Bu yöntemle başarılı bir damızlık seçimi için bazı genel kurallara uymak gerekir.

Beden Yapısı

Beden yapısı iyi gelişmiş geniş ve derin olmalıdır.

Sütçü koyunlarda arka kısmın ön kısmından daha geniş olması iyidir.

Etçiler koyunlara köşeleri yuvarlak dikdörtgen şeklindedir.

Beden Yapısı – Baş

Başın yapısı ırk, verim yönü, cinsiyetlere göre değişir.

Sütçü koyunlarda baş uzunca, ince ve kuru yapılıdır. Etçi ırklarda ise baş zarif ve burun ucuna doğru daralır.

Verim yönü ne olursa olsun başın ağır ve kaba olması istenmez. Büyük ve kaba görümlü bir baş, genelde hayvanda kemik yapısının da kabalığının belirtisi sayılmaktadır. Aşırı uzun ve dar olan baş yapısı bünyenin zayıflığını göstermesi bakımından bu tür yapıya sahip hayvanlar damızlık olarak kullanılmamalıdır.

Başın yapısından cinsiyet de ayırtilebilir. Koçlarda baş, dişilere göre daha kısa ve geniştir. Fakat sütçü ırkların koçlarında baş yapısının dişie benzemesi de fazla yadırganmamalıdır.

Beden Yapısı – Deri

Yapağı, koyunların önemli bir ürünü olması ve derinin yapağıyı büyüten kısmı olması nedeniyle koyunda diğer hayvanlara göre daha büyük önem taşır.

Doğal olarak derinin kendisi de ekonomik yarar sağlayan önemli bir üründür. Deri ırk, besleme, yaş ve sağlık durumlarının etkisiyle kalın, ince, sıkı ya da gevşek olabilir.

Sağlam ve sağlıklı hayvanlarda deri pembe renklidir. Hasta ya da uzun süre yetersiz beslenen hayvanlarda ise deri soluk veya mavimsi görümlü olur.

Beden Yapısı – Kemik

Sütçü ırkların koyunlarında kemikler ince ve özellikle yuvarlak kemikler uzuncadır. Koçlarda kemiklerin sağlam ve kalınca olması istenir ise de aşırılaşma kaçılmamalıdır. Çünkü kaba ve kalın kemikli hayvanlarda yemden yararlanma yeteneği düşer.

Yapağı koyunlarında kemikler iyi gelişmiş ve kalındır. Bu ırklar geç geliştikleri için kemiklerde uzun olur.

Etçi ırkların erken gelişme yeteneğinde olması, bu ırkların daha iyi besleme şartlarında bulundurulması gibi nedenlerle, uzun kemiklerin kıkırdak dokularında büyüme erkenden bittiği için kemikler kısa ve hafif olur. Etçi koyunlarda kemiklerin inceliği ayrıca istenen bir özelliktir. Böylece karkasta kemik oranı düşeceği için karkasın kalitesi, buna bağlı olarak da fiyatı yükselir.

Beden Yapısı – Boyun

Süt tipi koyunlarda boyun etçi koyunlara göre daha uzuncadır. Sütçü koyunlarda boyunda et ve yağ az geliştiğinden boyun yassı dar ve daha az derindir.

Erken gelişen etçi koyunlarda ise boyun, kısa, kalın, bol etli ve yağlıdır. Aşırı uzun ve ince boyun yapısı bütün koyunlar için bünye zayıflığının bir belirtisidir.

Koyunlarda boyunun normal olarak üst kısmının düz bir hat oluşturacak

şekilde sırta geçmesi, omuza ve göğüs geçişinde tedrici genişleme ile olması da bünyesel yönden bir kusur olarak değerlendirilir.

Beden Yapısı – Boynuz

Genel olarak koçlar boynuzlu ve koyunlar boynuzsuzdur. Örneğin yapağı tipi merinoslar böyledir.

Fakat et merinoslarında her iki cinsiyet de boynuzsuzdur.

Yerli koyunlarda da bu durum çok değişiktir. Yönetim ve bakım kolaylığı yönünden boynuzsuzluk arzu edilir.

Beden Yapısı – Kulaklar

Kulakların yapısı koyunların bünyeleri hakkında önemli bir bilgi kaynağıdır.

Kalın ve sıkı derili kulaklar bünyenin sağlam, kas gelişiminin iyi, kemik yapısının kuvvetli ve yapağı miktarının bol olduğunu belirtir.

Dişi koyunlarda kulaklar erkekler göre daha ince ve zariftir.

Süt tipi koyunlarda kulaklar daha büyük ve sarkık olurlar.

Beden Yapısı – Sırt-Bel-Sağrı

Sırt, göğüs ve karın boşluğunda bulunan çeşitli organların yükünü çeken önemli bir vücut bölümüdür. Sırtın düz ve sağlam olması gereklidir. Kas gelişimi iyi olmayan ve çukurlaşmış bir sırt istenmez, hele genç hayvanlar için önemli bir kusur sayılır. Fazla yavru vermiş yaşlı koyunlarda sırt hattı biraz çöküntü yapmış olabilir. Aşırı dar ve keskin bir sırt yetiştirme yönü ne olursa olsun kusur sayılır.

En iyi kalite et bel bölümünde bulunduğu için, etçi tiplerde bu vücut bölümü ile sağrı arasında bağlantı görevi gördüğünden belin düz, kuvvetli ve bol etli olması istenir.

Sağrının uzun, geniş ve bol etli olması istenir. Ayrıca doğum için iyi gelişmiş bir sağrı istenir. Sağrı hattı düşük olmamalı ve sağrı önden arkaya doğru fazla daralmamalıdır. Aşırı düşük sağrı kusur sayılır. Sağrının iskelet yapısını; leğen (hafsala) kemiği, kısmen uyluk kemikleri ve üstten kalça kemiği bağlantısı meydana getirir. Sağrı genişliği bu üç noktadan ölçülür.

Beden Yapısı – Göğüs

Tipik etçi ırkların göğüs hacmi sütçü ve yapağıcılara göre daha azdır. Etçi koyunlarda göğüs ayrıca öne doğru dar, et ve yağ tabakalarıyla kaplı bir çıkıntı yapar. Bu nedenle ön göğüs genişliği etçi ırklarda daha fazladır.

Sütçü koyunlarda ise göğüs uzun ve daha dardır. Zaten sütçü ırklarda da göğüsün yeterli genişlikte olması istenir. Aksine durum, yani kürekler arkasında boğum yapacak şekilde aşırı göğüs darlığı bütün verim yönleri için bünyesel bir kusur sayılır.

Koyunlarda göğüsün uzun geniş ve derin olması burada yerleşen yürek, akciğer gibi önemli organlara fazlaca yer sağlanması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Beden Yapısı – Karın

Karın bir çok organları içinde saklar. Karın alt çizgisi düz olmalı ve sarkıklık göstermemelidir. Çok yaşlı koyunlarda biraz sarkıklık görülebilir.

Süt tipi koyunlarda karının arka kısmı memelere doğru genişlemiştir. Böylece iyi gelişmiş bir meme yapısı meydana gelir. Gençliğinde fazla hacimli kaba yemlerle beslenen hayvanlarda karın sarkık olur.

Sarkık karın özellikle damızlık olarak seçilecek hayvanlar için kusur sayılır.

Beden Yapısı – Bacaklar ve Tırnaklar

Bacaklar tipe ve ırka göre vücudu kolay taşıyabilecek kuvvette olmalıdır. Koyunlar genellikle uzun yürüme zorunda olan bir mera hayvanı olduğu düşünülürse, bacakların sağlam yapılı, düzgün duruşlu olması gerektiği anlaşılır.

Etçi koyunlarda arka butların dolgun ve aralarının daha geniş olması gerekir. Böylece üstte yeter genişlikte bir sağrı meydana gelir ve bol et toplar. Ayrıca ön bacaklarda, özellikle omuz ve kolda et toplanması istenir. Yapağı tipi ve süt tipi koyunlarda bacaklar daha uzun ve kuru olurlar.

Düzenli duruşlu koyunlarda önden ve arkadan bakıldığında ön ve arka bacakların birbirini örter şekilde durması gerekir.

Diğer hayvanlarda olduğu gibi koyunlarda da fıçı bacaklılık ve inek bacaklılıkta kusur sayılır. Baldırın ayak bileğinden inciğe geçişi düze yakın bir hat şeklinde olursa ve buradaki açı çok açık ise dik

bacaklılık meydana gelir. Bu durum ise koyunlarda duruş bozuklukları arasında sayılır. Zira bu durum adının kısa olmasına neden olur ve dolayısıyla dik bacaklı hayvanlar uzun yol yürümeye güçlük çekerler.

Uzun süre meraya çıkmayan hayvanların tırnakları uzayarak hayvanın hareketini güçleştirir ve duruş bozukluklarına neden olabilir. Ayrıca, özellikle erkek hayvanların arka ayak tırnaklarının uzaması aşım da büyük güçlükler meydana getirir. Bu durum kusur sayılmaz, tırnaklar kesilerek olumsuzluk ortadan kaldırılmış olur. Koyunlarda yürüyüş ve duruş bozukluklarına sebebiyet verebilecek şekilde tırnaklar dar, dik ve eğri olmamalıdır. Aksi halde damızlık seçiminde kusur sayılır.

DAMIZLIK KOYUNLAR IRK, TİP, VERİM ÖZELLİKLERİNİ TAŞIMALIDIR

Dış yapı özelliklerine göre yapılacak damızlık seçiminde seçilecek koyunlar, ırkının veya tipinin özelliklerini tümüyle taşımaktadır. Türkiye'nin değişik coğrafi özellikler göstermesi bakımından yöremize uygun çalışacağımız koyun tipinin özelliklerini iyi bilmemiz ve seçeceğimiz hayvanların bu özellikleri taşıyıp taşımadığını kontrol etmemiz gerekmektedir.

İşletmede et verimi daha büyük önem taşıyorsa, damızlık seçiminde et verim özelliklerine daha fazla önem verilmelidir. Bu nedenle de damızlık seçecek kişi veya kişilerin et, süt ve yapağı gibi verimleri belirtmeye yarayan dış yapı özelliklerini bilmesi lazımdır.

ET-YAPAĞI ÜRETİMİNE UYGUN YAPI

Günümüzün ekonomik şartları genel olarak tek taraflı koyun yetiştiriciliğini karlı olmaktan uzaklaştırmıştır.

Etçi verim özelliklerine uygun yapısı büyük ölçüde bünye ile ilgili bölümde açıklamış olmakla birlikte, özetlemek gerekirse damızlık olacak etçi koyunda mümkün olduğu kadar büyük, derin, geniş ve dolgun bir vücut yapısı gözlenmelidir.

Baş kısa ve geniş, boyun kısa ve kalın olmalıdır. Göğüsün geniş, derin ve kurguların mümkün olduğu kadar dışa dönük olması istenir. Bol et veren sırt,

bel ve sağrının düz bir hat oluşturmaya ve olabildiğince geniş olması istenen etçi özelliklerindendir.

Bacaklar kısa fakat sağlam, mümkün olduğu kadar kemiklerin ince olması istenir. Derinin sağlam, esnek ve pembe renkli olması istenir.

Yapağı özelliklerine de dikkat edilecekse, yapağının eşit boyda, yeterli incelik ve sıklıkta olması, karın altının yapağıyla örtülü bulunmasına özen gösterilmelidir.

DAMIZLIK HAYVANLAR KENDİ CİNSİYET ÖZELLİKLERİNİ TAM OLARAK GÖSTERMELİDİR

Erkek görünümlü bir dişi ya da dişi görünümlü bir erkek hiçbir zaman iyi damızlık olmaz.

Dişilerin döl verimini dış görünüşlerinden yararlanılarak belirlemek hemen hemen imkansızdır.

Erkek damızlıklarda ise her iki testisin aynı büyüklükte ve iyi gelişmiş olması gereklidir. Bilindiği gibi koçun yumurtaları ne kadar büyükse dölleme kabiliyetleri de o derece iyidir.

VERİM KAYITLARINA BAKILARAK YAPILACAK DAMIZLIK SEÇİMİ

Dış yapıya bakarak yapılan damızlık seçimindeki başarı, üzerinde durulan verim ve bu verimin dış görünüşten anlaşılmasındaki isabete bağlıdır. Yapağı verim özellikleri dış yapıdan anlaşılabilirse de, süt verimi ve döl verimi gibi kabiliyetleri

dış yapıdan anlamak hemen hemen imkansızdır.

Bu yüzden damızlık seçimindeki başarıyı arttırmak için mutlaka verim kayıtlarının tutulması ve damızlık seçiminin bu kayıtlara dayandırılması gerekir. Nitekim, hayvancılığı ileri ülkelerde özellikle damızlık yetiştiriciliğiyle uğraşan işletmelerde verim kayıtları dikkatli bir şekilde tutulmaktadır.

Kayıtlar, iyi düzenlenmiş defterlere veya kartlara işlenir. Gerek defter ve gerekse kartlarda hayvan için soy kütüğü tablosu, hayvanın numarası, çeşitli özellikleri ve diğer tamamlayıcı bilgiler bulunur. Kartlar, süt ırkı koyun ve koçlar için geliştirilmiş olduğundan tutulan kayıtların büyük kısmı bu verimle ilgilidir.

Verim yönü ne olursa olsun damızlık koyun ve koçlarda aranacak en önemli özellik döl verimidir. Damızlık seçiminde; ikizlik oranı yüksek ailelerden gelen, ikiz veya üçüz doğmuş kuzulara öncelik tanımak gerekir. Ayrıca, aşım isteği göstermeyen ve iyi dölleme yeteneğine sahip

olmayan erkekler ile üst üste iki yıl döl tutmayan dişilerin damızlıktan çıkarılması gerekir. Bu konularda karar verebilmek içinde kartlarda ilgili kayıtların bulunması gerekir. Damızlık erkekler için de ayrı kart açılarak bunların kendilerine ve dölleri ile ilişkin verimler işlenir.

Kayıtlar – Aşım Kartı

Aşım yada koç katımında kullanılan koçun; hangi dişileri aştığını, kaç defa aştığını, koyunların kuzulama tarihlerini ve yavru sayılarını ve sonuçlarını kayıt etmeye yarayan bir karttır. Bu karttan yararlanarak koyunların döl verim düzeyleri saptanır. Kartta; aşım yapan koçun kulak numarası, ırkı, yaşı yada doğum tarihi, aşım yılı ve şekli, aşım başlangıç tarihi ve sonu işaretlenir.

Kayıtlar – Süt Verim Denetimi Kartı

Deneme sağimlarında saptanan süt verimleri kaydedilir. Bu kayıtlardan yararlanarak sağım dönemi süt verimi ya da sağılan süt verimleriyle sağım dönemi süreleri hesaplanır. Süt verimi denetim kartında koyunların numarası, ırkı, yaşı yada doğum tarihi, doğum tipi, ana ve baba numarası gibi koyuna ait özellikler yazılır.

Kayıtlar – Soy Kütüğü Kartı

Damızlığa ayrılmış koyunların yada koçların kendi verimleri, bunlara ek olarak birinci, ikinci ve üçüncü kuşak öncesi atalarının verimleri toplu olarak bulunur. Bu

kartlardan özellikle koyun ve koçlara ait bilgiler yeterli değilse yararlanılır. Bu kart sistemlerinden hangisinin uygulanacağı, yetiştirme durumu ve koyun ırkına göre kararlaştırılır. Böylece, sürüyü oluşturan koyunlar tepeden tırnağa incelenmiş oldu. Hangi koyun güzel, hangisi kusurlu, hangi koyunları sürüden ayırmak gerekir bir de onlara bakalım:

- Dişleri bozuk, tırnakları bozuk olanlar
- Çok yaşlı, çok zayıf koyunlarla, kavruk kalmış toklular
- Bütün kısır koyunlar, çok az süt verenler
- Kuzusu devamlı ölen, kuzusunu almayan problemlili koyunlar sürüde yer alamazlar. Bunları sürüden ayırmalıdır.

Ayrıca hayvanın yün verimine de bakılmalıdır. Yün vermeyen koyun olmaz ama,

- Yünü kısa ve seyrek ise, dökülüyorsa
- Aşırı yün körü ise
- Özellikle kıvrık ve merinoslarda lekeler varsa
- Bedenin her yeri sık ve uzun yapağı ile örtülü değilse.

Bu gibi koyunları da sürüden dışlarız. Böylece, sürüde ince ve sık yünlü, lüleleri iyi oluşmuş, lekesiz yün veren, vücudu tamamen yapağı ile kaplı hayvanlar kalmış olur.

Damızlık Koçların Seçimi

Bir koç, yılda 25-80 araya aşım yapabilir. Bu da demektir ki, sürünün genetik yapısını değiştirmede bir koçun etkisi, koyunun en az 25-80 katıdır. Koyun genetik olarak çok üstün olmasa da yılda bir döl verir; bu ise bir veya birkaç kuzu demektir. Dolayısıyla sürüye fazla tesir etmez. Sürünün geleceği koçun kalitesine bağlıdır. Onun için yüksek fiyatla da olsa damızlık yetiştiren işletmelerden koç satın almakta yarar vardır. Eğer yetiştirici sürü içinden koç kullanmakta ısrarlı ise sadece koçların dış görünüşlerine bakarak damızlığa ayırması yanlıştır. Mutlaka verim kayıtlarının tutulması ve değerlendirilmesi ile bir koç hakkında gerçek ve isabetli bir bilgiye sahip olunabilir.

Kullanılacak koçlar, kuvvetli ve sağlıklı olmalı, ırkının bütün özelliklerini göstermelidir. Saf kan bir hayvan olmalıdır. Döl verimi yüksek bir aileden gelmelidir. Ağır ve hantal değil, canlı, parlak bakışlı ve hareketli olmalıdır.

Yumurtalıklar torbaya inmiş olmalı, torbalar aynı hizada durmalıdır. Tohumları sağlam olmalıdır.

Yapağısı kendi ırkının özelliğini taşımalı, üzerinde leke bulunmamalıdır.

Bacakları kısa ve düzgün olmalı, yürüyüşü sağlam, sallanmasız, titremesiz olmalıdır. Sağısına basıldığında çömelen koç, damızlık olarak kullanılmaz.

Ergin bir koç iyi beslenirse 25-80 koyuna aşabilir dedik. Ancak zayıf meralarda ve yetersiz beslenmede, bu sayı 10-20'ye iner.

Damızlık Kuzuların Seçimi

Damızlığa elverişli olmayan kuzular ne kadar erken sürüden ayrılırsa, o kadar iyidir. Boş yere büyüyünceye kadar beslenmemiş olurlar.

- Doğumunda damızlık olamayacaklar besiyeye alınır
- Sütten kesim sırasında bir seçim yapılır
- Bir yaşına gelenler arasında tekrar seçim yapılır.

Erkek kuzular damızlık için seçilince, ilk aşımı 18-24 aylık iken yaparlar. Bu durum onların beslenmesine bağlıdır. ■

RAKAMLARLA KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK SEKTÖRÜ 2017 YILI

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI - BAŞ

KOYUN	KEÇİ	TOPLAM
33 MİLYON 678 BİN	10 MİLYON 635 BİN	44 MİLYON 312 BİN

KESİLEN KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI (BAŞ)

KOYUN	KEÇİ	TOPLAM
5 MİLYON 134 BİN	2 MİLYON 69 BİN	7 MİLYON 203 BİN

KÜÇÜKBAŞ KIRMIZI ET ÜRETİMİ (TON)

KOYUN	KEÇİ	TOPLAM	TOPLAM KIRMIZI ET ÜRETİMİ (TON)	K.BAŞ ET ÜRETİMİNİN PAYI (%)
100 BİN 58	37 BİN 525	137 BİN 583	1 MİLYON 126 BİN	15.4

KÜÇÜKBAŞ SAĞILAN HAYVAN SAYISI (BAŞ)

KOYUN	KEÇİ	TOPLAM	TOPLAM SAĞILAN HAYVAN SAYISI (BAŞ)	KÜÇÜKBAŞ SAĞILANIN PAYI (%)
17 MİLYON 503 BİN	4 MİLYON 963 BİN	22 MİLYON 467 BİN	28 MİLYON 505 BİN	64

KÜÇÜKBAŞ SÜT ÜRETİMİ (TON)

KOYUN	KEÇİ	TOPLAM	TOPLAM SÜT ÜRETİMİ (TON)	K.BAŞ SÜT ÜRETİMİNİN PAYI (%)
1 MİLYON 345 BİN	523 BİN	1 MİLYON 868 BİN	20 MİLYON 700 BİN	3.8

Koyunların beslenmesi

KOÇ KATIM DÖNEMİNDE KOYUNLARIN BESLENMESİ

- Koç katımı (sıfat) öncesi ilave bir yemleme ile koyunların kondisyonları iyi bir duruma getirilerek kızgınlık toplulaştırılır.
- Buna ilave olarak ovulasyon (yumurta oluşturma) oranı artacağından dola-yı ikiz doğum oranı arttırılabilir.
- Bu dönemde koç katımından 3-4 hafta önce başlanarak koyun başı günlük 300-400 g yem verilir.
- Uygulamaya koç katımının başla-masından sonra 2 hafta daha devam edilir.

Aşım Döneminde Koçların Beslenmesi

- Koçlar aşım dönemine, aşım gir-medenden 1 ay öncesinden yoğun biçim-de beslenmeleri ile hazırlanır.
- Önce az miktarda yem verilir ve verilen yem giderek artırılır ve aşım dö-nemi boyunca günlük 1.0-1.5 kg kesif yem verilmelidir.
- Koçlara sabahleyin bir adet taze yumurta ve 50-100 gram kadar kuru üzüm verilmesi aşım kabiliyetini artırır.
- Aşım bitince kesif yem hemen kesilmemeli, 2 hafta daha devam edilmelidir.
- Böylece aşım dönemi boyunca kuv-vetten düşen koçun yeniden gücüne kavuşması sağlanır.

Gebe Koyunların Beslenmesi

- Gebeliğin başında ve ortalarında yavrunun ağırlığı düşüktür. Gebeliğin son 1/3'ünde embriyonun (yavrunun) ağırlığında hızlı bir artış görülür.
- Gebeliğin son 1.5 aylık döneminde rahimdeki yavru hızlı bir şekilde gelişir-ken süt bezlerinde de gelişme hızlanır. Anaç koyundaki bu gelişmelerin mey-dana getirdiği ihtiyacın karşılanması için ek besin maddesinin verilmesi gerekir.
- Anaç koyunların canlı ağırlığına ve rahimdeki yavru sayısına göre doğum-dan 4-6 hafta önce başlamak suretiyle ek yemleme yapılmalıdır. İleri gebelik döneminde koyunların besin mad-deleri ihtiyacı mera veya kaba yeme

ilave olarak 0.4 – 0.6 kg kesif yem ile karşlanır.

Sağmal Koyunların Beslenmesi

- Doğum sonrası tekiz ve ikiz doğuran koyunlar ayrı gruplara ayrılmalıdır (tek doğuranlar en çok 50'şerlik gruplar, ikizler ise 30'arlık gruplar halinde bakılmalıdır).
- Tek doğuran analara kaba yeme ilave olarak bir ay süre ile 0.9 – 1.0 kg ek yem verilmelidir.
- İkiz doğuranlara ise günlük 1.5 kg ek yem verilmelidir (ek yem 3 öğüne bölünmelidir).
- Bir aydan sonra ek yem miktarı yavaş yavaş azaltılarak mera yeterli seviyeye gelince bırakılır.

KUZULARIN BAKIM VE BESLENMESİ

- Kuzular doğumdan sonra ağız sütünü mutlaka almalıdır. İlk 24 saatten sonra ağız sütü verilmesi durumunda geç kalmış oluruz
- Eğer ağız sütünü içirmez isek kuzularımız hastalanır ve iyi gelişemezler.

- Kış mevsiminde doğan kuzular meraya çıkamadıkları için onlara iyi kalitede kuru ot veya kuru yonca otu temin etmeliyiz.

- Zorunlu olmadıkça kuzulara hububat samanı vermemeliyiz.

- Kuzular, bir haftalık oluncaya kadar analarıyla doğum bölgesinde kalırlar. Şayet ikiz doğum olmuşsa bu süre birkaç gün daha uzatılabilir.

- Kuzular daha sonra yaş gruplarına ayrılarak kuzu bölmesine konurlar.

- Emiştirme, sabah ve akşam olmak üzere günde iki kez yapılır.

- Kuzuların önüne 15' inci günden itibaren kaliteli kuru ot veya kuru yonca otu ve kuzu başlangıç yemi konulur. Kuzular böylece yavaş yavaş yemeyi öğrenirler

DAMIZLIK KUZULARIN BESLENMESİ

- Kuzular bir aydan sonra meraya çıkartılabilir.
- Kuzu sürüleri anaç sürüden ayrı olarak otlatılmalı ve sürü mevcutları 150-200 arası olmalıdır.

- Damızlığı ayrılan kuzular 3-4 ay analarını emerler.

- Sütten kesimden sonra erkek ve dişi kuzular ayrı sürüler halinde otlatılırlar.

- Meraya ilave olarak kuzulara günde 200-300 gram kesif yem (büyütme yemi) takviyesi yapılmalıdır.

YOĞUN (ENTANSİF) KUZU BESİSİ

- Yoğun besi şekli erken sütten kesme ve anasız büyütme metotları ile büyütülen kuzularda daha fazla uygulanır.
- Her iki büyütme metodunda da kuzularda erken gelişme ve büyüme hızı iyi olduğu için kesif yem besisi ile kuzular günde 280-330 g ağırlık artışı sağlayabilir ve yaklaşık 4 ayda 36-45 kg ağırlığa ulaşabilir.
- Erkek kuzular dişilere göre % 10-20 daha fazla ağırlık artışı gösterir.
- Entansif beside kuzulara bir miktar kuru ot (150 g kadar) ile yiyebildikleri kadar kesif yem karması ve temiz su temin edilmelidir.■

En güzel koç yarışması

SAMARINDA Duta Besar Keryan Kati Wray datang ke Samarinda dan mengunjungi berbagai organisasi masyarakat sipil di Samarinda.

Wray mengunjungi berbagai organisasi masyarakat sipil di Samarinda, termasuk organisasi yang bergerak di bidang lingkungan, kesehatan, dan pendidikan. Wray juga bertemu dengan beberapa pejabat pemerintah daerah dan masyarakat sipil.

Wray mengatakan bahwa Amerika Serikat sangat peduli dengan hubungan dengan masyarakat sipil di Indonesia. Wray juga mengatakan bahwa Amerika Serikat akan terus mendukung upaya-upaya masyarakat sipil di Indonesia untuk meningkatkan demokrasi dan hak-hak asasi manusia.

Wray juga mengatakan bahwa Amerika Serikat akan terus mendukung upaya-upaya masyarakat sipil di Indonesia untuk meningkatkan ekonomi dan lapangan kerja. Wray juga mengatakan bahwa Amerika Serikat akan terus mendukung upaya-upaya masyarakat sipil di Indonesia untuk meningkatkan pendidikan dan kesehatan.

Wray juga mengatakan bahwa Amerika Serikat akan terus mendukung upaya-upaya masyarakat sipil di Indonesia untuk meningkatkan hubungan dengan Amerika Serikat. Wray juga mengatakan bahwa Amerika Serikat akan terus mendukung upaya-upaya masyarakat sipil di Indonesia untuk meningkatkan hubungan dengan Amerika Serikat.

E. KERRY CARROLL

■ Küçükbaş hayvan besicilerinin, koyun ve keçilerini otlatmak için yeterli mazi bulamadığını belirten Denizli Damutluk Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kadir Özdemir, keçilerin yemler yitirdiğinden hayvan varlığını her geçen yıl azaldığını söyledi.

[illegible][illegible]

Cerrah DEMİZ / HİBRİTLER

KÜÇÜKLER hayvan yetiştiriciliğinde 2003 yılı boyunca bir kez fazla ile dış ülkelerden önce Antalya'da düzenlenen hayvan yetiştiricileri kongresinde katılımlarını sürdürdüler. Hayvancılık Bakanlığı'nın bu kongreye düzenlediği toplantıya Antalya'da katılanlar arasında Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Kaya, Antalya'da yaygın olan etli tavukların yetiştiricileri ile diğer hayvan yetiştiricileri de vardı. Hayvancılık Bakanlığı'nın bu toplantıya düzenlediği toplantıya Antalya'da katılanlar arasında Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Kaya, Antalya'da yaygın olan etli tavukların yetiştiricileri ile diğer hayvan yetiştiricileri de vardı. Hayvancılık Bakanlığı'nın bu toplantıya düzenlediği toplantıya Antalya'da katılanlar arasında Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Kaya, Antalya'da yaygın olan etli tavukların yetiştiricileri ile diğer hayvan yetiştiricileri de vardı.

ANAVATANI ANTALYA

Anavatanı Antalya olarak tanımlayan yetiştiriciler Türkiye genelinde yaygın olarak yetiştirilen tavukların yetiştiricileri toplantısında Antalya'da düzenlenen toplantıya katılanlar arasında Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Kaya, Antalya'da yaygın olan etli tavukların yetiştiricileri ile diğer hayvan yetiştiricileri de vardı. Hayvancılık Bakanlığı'nın bu toplantıya düzenlediği toplantıya Antalya'da katılanlar arasında Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Kaya, Antalya'da yaygın olan etli tavukların yetiştiricileri ile diğer hayvan yetiştiricileri de vardı.